

Załącznik Nr 1 do:
Uchwały Nr/...../2018
Rady Miejskiej w Annopolu
z dnia 2018 roku

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ANNOPOL
na lata 2018-2024**

Wrzesień 2018

Spis treści

I. Część wprowadzająca.

- I.1. Wstęp.
- I.2. Podstawy prawne strategii, zgodność z prawem wspólnotowym i innymi dokumentami strategicznymi.
- I.3. Przebieg procesu wypracowania strategii.

II. Diagnoza sytuacji społecznej gminy Annopol.

- II.1. Charakterystyka gminy Annopol.
- II.2. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach.
- II.3. Charakterystyka problemów społecznych występujących na terenie gminy Annopol.
 - II.3.1 Zagrożenie wykluczeniem społecznym.
 - II.3.2 Bezrobocie.
 - II.3.3 Niepełnosprawność.
 - II.3.4 Sytuacja osób starszych, starzenie się społeczeństwa.
 - II.3.5 Uzależnienia.
 - II.3.6 Przemoc w rodzinie.
 - II.3.7 Bezpieczeństwo publiczne.
 - II.3.8 Kultura.
 - II.3.9 Oświata.
 - II.3.10 Zdrowie.
 - II.3.11 Aktywność społeczna i organizacje pozarządowe.
 - II.3.12 Ekonomia społeczna.

III. Analiza strategiczna

- III.1 Obszar Zagrożenie wykluczeniem społecznym
- III.2. Obszar Edukacja
- III.3 Obszar Kultura
- III.4 Obszar Osoby starsze
- III.5 Obszar Organizacje pozarządowe.
- III.6 Obszar Osoby niepełnosprawne.
- III.7 Obszar Młodzież.
- III.8 Obszar Ekonomia społeczna.

IV. Cele strategiczne projektowanych zmian.

- IV.1 Misja gminy.
- IV.2 Priorytety, cele, kierunki działań, wskaźniki, realizatorzy i źródła finansowania.

V. Proces partycypacji.

VI. Zarządzanie realizacją strategii.

VII. Wdrożenie strategii, monitorowanie jej realizacji, ewaluacja.

VIII. Prognoza zmian.

IX. Uwagi końcowe.

Załączniki:

- 1. Badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Annopol.**

I.1 Wstęp

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być zintegrowane w ramach systemu, w którym ważnym partnerem są organizacje pozarządowe i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego. Efektywna realizacja zadań z zakresu polityki społecznej jest możliwa pod warunkiem sporządzenia rzetelnej diagnozy rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz wdrożenie długofalowego planu działań. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Annopol na lata 2018– 2024 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Strategia wskazuje na obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań, pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Zdiagnozowanie i określenie najważniejszych problemów społecznych stanowiło podstawę do wskazania określonej metodologii rozwiązywania zidentyfikowanych trudności i problemów społecznych, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na gminę. Opracowana diagnoza stanowi punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz niwelowania różnic i dysproporcji społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Annopol na lata 2018 – 2024 została opracowana, przy aktywnym wsparciu przedstawicieli różnych środowisk społecznych, przy pomocy i konsultacji pracowników różnych instytucji gminnych w tym pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Annopolu. Niezwykle ważne było także pozyskanie informacji od mieszkańców gminy Annopol poprzez przeprowadzenie ankiety na temat problemów społecznych występujących na terenie gminy. Na podstawie zdiagnozowanych problemów społecznych przygotowano i opracowano cele oraz kierunki działań oraz wskaźniki.

Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że poszczególne problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo a wystąpienie jednego problemu implikuje szereg innych. Dlatego przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w gminie uwzględniono wielokierunkowe i kompleksowe oddziaływanie nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich powstania, które często ma różne podłoże. Istotne jest zatem stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji działań. Realizacja powyższych celów w tym zakresie wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych.

Ustawa o pomocy społecznej (art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508) nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska.

Strategia stwarza możliwości podejmowania różnych inicjatyw, realizacji innowacyjnych projektów w kierunku zwiększenia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz możliwość ubiegania się o fundusze zewnętrzne.

I.2 Podstawy prawne strategii, zgodność z prawem wspólnotowym i innymi dokumentami strategicznymi

Najważniejsze programy oraz kierunki planowanych działań zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Annopol na lata 2018 – 2024 są zgodne i skorelowane z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie kraju, na poziomie regionalnym oraz lokalnym. W poniższej części zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią podstawę i odniesienie do tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Najważniejszym i kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest to zaprojektowany na dłuższy okres czasu program rozwoju, zastępujący przyjętą w 2000 roku Strategię Lizbońską. „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” wskazuje na duże znaczenie i konieczność współpracy państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na problemy, które związane są z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowywane przez państwa członkowskie oraz inicjatywy przewodnie, przygotowywane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Annopol uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

1. Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030.
2. Strategia Średniookresowa Kraju Polska 2020.
3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.
4. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie Krajowy Program Reform KRR.
5. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani na lata 2011-2016.
8. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020.
9. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
10. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Annopol uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.
2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020.
3. Strategia Rozwoju Powiatu Kraśnickiego na lata 2016-2022.
4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą m.in:

1. Ustawa o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1875);
2. Ustawa o samorządzie powiatowym (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1445);
3. Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U z 2018 r. poz. 1508);
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U z 2015 r. poz. 1286);
5. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.);
6. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 z późn. zm.);

7. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 332) z późn. zm);
8. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
9. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.);
10. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.).

I.3. Przebieg procesu wypracowania strategii

Celem każdej Strategii jest doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk występujących m.in. w gospodarce, ekonomii czy polityce społecznej. Strategia pokazuje obecną sytuację społeczną w gminie, jak również przedstawia działania wielu instytucji i organizacji pozarządowych rozwiązujących problemy społeczne, podejmowane dla poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób. W lipcu 2017 r. rozpoczął się okres przygotowawczy do opracowania Strategii, gdzie zostały określone etapy opracowania, zakres Strategii, zasady i zakres współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz narzędzia diagnostyczne. Do opracowania dokumentu Burmistrz Annopola Zarządzeniem Nr 47/2017 z dnia 10 lipca 2017r. powołał zespół ds. opracowania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Annopol na lata 2017-2024, w skład, którego weszli pracownicy Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Annopolu, pracujący nad projektem strategii. Odbyły się spotkania warsztatowe, w których uczestniczyli członkowie Zespołu oraz zaproszeni przedstawiciele różnych środowisk społecznych, radni, młodzież, osoby starsze. Zespół wyłonił obszary problemowe, do których sporządzona została diagnoza, wypracowano cele i kierunki działań. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Annopol stanowi strategiczne nawiązanie do kierunków działań i zapisów Strategii przyjętej w roku 2008. Strategia składa się z trzech głównych części: diagnozy problemów społecznych gminy Annopol, określenia zasobów środowiskowych, instytucjonalnych, określenia celów strategicznych i operacyjnych, wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja i określenie wskaźników. Elementem uspołecznienia procesu budowy strategii, która spełniałaby oczekiwania społeczne, potrzebne były rzetelne dane liczbowe i diagnoza obecnej sytuacji oparta na informacjach uzyskanych od instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy i integracji na terenie gminy Annopol. Ważnym etapem tworzenia dokumentu było przeprowadzenie badania ankietowego na terenie gminy. Ankietę skierowano do mieszkańców, przedstawicieli instytucji z terenu gminy, przedsiębiorców. Aby zwiększyć dostępność ankiety dla osób niepełnosprawnych, została zamieszczona na stronie internetowej Gminy Annopol i Ośrodka Pomocy Społecznej. Analiza zebranych ankiet została zamieszczona w dokumencie Strategii a wnioski posłużyły do opracowania celów i kierunków działań. W ramach prac nad dokumentem strategii zorganizowano warsztaty, na które zaproszono przedstawicieli różnych grup społecznych tj. radnych, sołtysów, seniorów, młodzież, osoby niepełnosprawne, organizacje pozarządowe, przedstawicieli jednostek organizacyjnych samorządu, pracowników socjalnych, policji, straży pożarnej, oświaty, kultury. Warsztaty odbyły się w formie konsultacji społecznych na temat problemów występujących w społeczeństwie. Dokonano analizy SWOT oraz określono cele, kierunki działań oraz wskaźniki. Opracowany projekt strategii zostanie poddany konsultacjom społecznym poprzez zamieszczenie dokumentu na stronie internetowej oraz zostanie przesłany do wszystkich instytucji na terenie gminy Annopol.

II. 2 Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach

Według ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Annopolu oraz danych z GUS na terenie gminy przebywa obecnie 8929 mieszkańców. Z pośród ogółu mieszkańców 2564 osoby są mieszkańcami miasta Annopol. Większość z spośród mieszkańców gminy stanowią kobiety 4482 osoby (przy 4310 mieszkańcach płci męskiej).

Tabela 1. Wykaz mieszkańców Gminy Annopol wg płci - stan na 31 grudnia 2017 r.

Rok	Liczba mieszkańców	Kobiety	Mężczyźni
2010	9 295	4 629	4 666
2011	9 234	4 603	4 631
2012	9 182	4 576	4 606
2013	9 134	4 568	4 566
2014	9 048	4 507	4 541
2015	8 938	4 472	4 466
2016	8 905	4 462	4 443
2017	8792	4482	4310

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 2. Wykaz mieszkańców Gminy Annopol względem zamieszkania – stan na 31 grudnia 2017r.

Rok	Liczba mieszkańców Gminy	Miejsce zamieszkania	
		Miasto	Wieś
2012	9182	2655	6411
2013	9134	2644	6372
2014	9048	2624	6305
2015	8938	2608	6247
2016	8905	2610	6229
2017	8792	2564	6228

Tabela 3. Wykaz mieszkańców Gminy Annopol względem zamieszkania z podziałem na płeć – stan na 31 grudnia 2014r.

	Annopol miasto	Annopol obszary wiejskie
Ogółem	2564	6228
Kobiety	1321	3186
Mężczyźni	1303	3119

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Współczynnik feminizacji wynosi ok. 102% (na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety). Z perspektywy lat udział kobiet jest praktycznie na tym samym poziomie procentowym. Główny przedział wieku ludności w gminie Annopol wynosi od 20 do 34 lat. Można również zauważyć, że osoby w wieku 40 do 64 lat stanowią znaczną część społeczności gminy. Przyrost naturalny utrzymuje się na dobrym poziomie.

Tabela 4. Liczba urodzeń dzieci w latach 2012-2017

Lp.	Rok	Liczba urodzeń dzieci
1.	2012	91
2.	2013	86
3.	2014	85
4.	2015	70
5.	2016	78
6.	2017	82

Liczba seniorów z roku na rok nieznacznie wzrasta, co przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5. Liczba osób starszych w wieku powyżej 65 roku życia zamieszkałych na terenie gminy Annopol w latach 2012-2017

Rok	Liczba osób starszych w wieku 65+		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2012	1422	881	541
2013	1459	895	564
2014	1474	908	566
2015	1466	899	567
2016	1503	916	587
2017	1510	924	586

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

Ludność miasta i gminy Annopol powoli maleje na przestrzeni lat. Zgodnie z danymi GUS w okresie od 2012 do 2017 roku liczba mieszkańców miasta i gminy spadła o 4,43 %.

Na podstawie wykresu poniżej można zaobserwować że ludność w wieku produkcyjnym stanowi większość ludności w gminie Annopol.

Tabela 6. Liczba mieszkańców Gminy z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny w latach 2012-2017

Lp.	Rok	Liczba mieszkańców Gminy	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
1.	2012	9182	1756	5597	1713
2.	2013	9134	1672	5608	1756
3.	2014	9048	1606	5579	1744
4.	2015	8938	1584	5530	1741
5.	2016	8905	1553	5498	1788
6.	2017	8792	1711	5413	1679

Źródło: dane z GUS.

II.3 Charakterystyka problemów społecznych występujących na terenie gminy Annopol

II.3.1 Zagrożenie wykluczeniem społecznym

Problem wykluczenia społecznego jest powszechnym zjawiskiem społecznym i wieloaspektowym. Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa, przy czym ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprivacji potrzeb.

Często błędnie pojęcie wykluczenia społecznego utożsamia się z pojęciem ubóstwa. Mimo iż są to pojęcia pokrewne to wykluczenie społeczne jest pojęciem szerszym, gdyż oprócz niskich dochodów zwraca też uwagę na inne czynniki powodujące wyłączenie jednostek z funkcjonowania w życiu społecznym. Zależność między ubóstwem, a wykluczeniem społecznym może mieć charakter sprzężenia zwrotnego tzn. ubóstwo może powodować wykluczenie, ale i może być jego skutkiem.

Przyczyn wykluczenia społecznego dopatruje się najczęściej w braku pracy, nałogach (alkoholizm, narkomania), ubóstwie, bandytyzmie, zaburzeniach psychicznych, złej opinii wśród społeczeństwa czy trudnościach komunikacyjnych. Większość powodów wykluczenia społecznego ma swoje podłoże w środowisku rodzinnym. Rodzina może być fundamentem, podporą oraz źródłem pomocy. Tym samym, posiada ogromny potencjał w kwestii wspierania człowieka między innymi w walce z przyczynami wykluczenia społecznego. Jednak niejednokrotnie ma się do czynienia z rodzinami dysfunkcyjnymi, patologicznymi, w których ciężko przezwyciężyć pewne schematy, ze względu na naturę środowiska i to właśnie one są zapalnikiem do alienacji.

Często w celu uproszczenia miernikiem stopnia wykluczenia w społeczeństwie są takie zmienne jak: poziom ubóstwa (kryterium stanowi dochód per capita), stopa bezrobocia długoterminowego, odsetek młodzieży nie podejmującej kształcenia lub szkolenia zawodowego itp.

W Polsce podstawą określenia granicy ubóstwa przyjęto minimum socjalne. Pojęcie to stanowi kategorię mierzącą koszty utrzymania wydatków domowych, uwzględniając podstawowe potrzeby bytowo-konsumpcyjne. Wyznacza ono granice wydatków gospodarstw domowych, powyżej której można mówić o godziwym poziomie życia. W przeciwdziałaniu ubóstwu szczególną rolę pełni państwo, choć bardzo zmieniła się jego rola – przejście od państwa opiekuńczego do państwa gospodarki rynkowej. Przemiany ustrojowe w Polsce uczyniły rodziny odpowiedzialnymi za swój los. Z jednej strony transformacja odniosła pozytywne skutki, umożliwiając rozwój i poprawę warunków życia, z drugiej powiększyła obszary ubóstwa. Nie wszyscy Polacy poradzili sobie z nową sytuacją. Ubóstwo nierozzerwalnie kojarzy się z takimi określeniami jak „bieda”, „marginalizacja”, „nędza”. Państwo jest zobowiązane do przeciwdziałania zarówno ubóstwu, jak i biedzie, marginalizacji oraz nędzy, zgodnie z konstytucyjnymi zasadami dotyczącymi wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela.

Aby w pełni wykonywać obowiązki wynikające z konstytucji, władze publiczne umożliwiają obywatelom korzystanie z pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Jest ona realizowana przez organy administracji rządowej

i samorządowej, które współpracują z organizacjami pozarządowymi i społecznymi, a także Kościołem katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi, jak również z osobami fizycznymi i prawnymi. Działania podejmowane w ramach pomocy społecznej mają przede wszystkim na celu poprawę warunków życia potrzebujących oraz życiowego usamodzielnienia się osób. Organy administracji nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej. Obowiązek taki wynika z Konstytucji RP. Pomoc taka przysługuje nie tylko obywatelom Polski, ale również legalnie mieszkającym i przebywającym na terenie RP cudzoziemcom. Jednakże pomoc państwa nie może być nadmierna, jej rodzaj, forma i rozmiar muszą być odpowiednie do okoliczności. Warto tu podkreślić, że osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania z instytucjami w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Przykładem instytucji państwowej, która pomaga potrzebującym są Ośrodki Pomocy Społecznej. Takie ośrodki działają w każdej gminie powiatu kraśnickiego. OPS w Annopolu pomaga ludziom z wykluczeniem i niedostosowaniem społecznym, kieruje osoby potrzebujące do domów pomocy społecznej, kwalifikuje osoby, rodziny do wypłaty zasiłków. Ośrodek wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej. Zadania te są finansowane zarówno z budżetu gminy, jak i budżetu państwa. Ośrodek Pomocy Społecznej stara się umożliwić osobom potrzebującym przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także zapobiega ich powstawaniu. Celem działania OPS-u jest również umacnianie rodziny. Do zakresu działań ośrodka należy wykonywanie wielu zadań, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej. Głównym sposobem ograniczenia ubóstwa jest zmniejszenie bezrobocia przez tworzenie nowych miejsc pracy, umożliwiające aktywizację zawodową ludzi ubogich i bezrobotnych. Należy dążyć do tego, aby praca i dochody z niej wzięły prymat nad zasiłkami. Zadaniem gminy winno być nasilenie działań ułatwiających podniesienie dochodów mieszkańców między innymi przy wykorzystaniu możliwości ośrodka pomocy społecznej, urzędu pracy oraz organizacji pozarządowych. Polityka walki z ubóstwem powinna obejmować zwalczanie okoliczności sprzyjających pojawianiu się bądź jej utrwalaniu. Powinna rozwijać system różnorodnych świadczeń, które mogą ale nie muszą doprowadzić do trwałej poprawy położenia poszczególnych osób, rodzin. Sama praca socjalna może także przyczynić się do łagodzenia następstw ubóstwa. Przyznawanie świadczeń w formie finansowej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej należy do zadań gminy. W trybie ustawy o pomocy społecznej ubóstwo jest jednym z powodów stanowiących podstawę przyznania zasiłków.

W gminie Annopol liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu ubóstwa przedstawia się następująco w latach 2010-2016:

Tabela7: Zestawienie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2010-2016

Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie	% udział
2010	708	366	277	1329	51,70
2011	475	346	263	1203	72,84
2012	438	333	256	1138	76,03
2013	454	332	262	1124	73,13
2014	428	282	214	933	65,89
2015	412	294	223	948	71,35
2016	391	287	219	912	73,40
2017	372	276	210	840	74,19

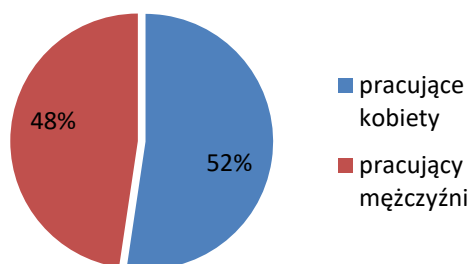
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Annopolu

Analizując dane statystyczne należy stwierdzić, że do grupy osób żyjących w ubóstwie powinny być adresowane programy przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu i podnoszące jakość zasobów ludzkich. Ważną w tym względzie formą wsparcia finansowego osób dotkniętych problemem ubóstwa, a szczególnie dzieci i młodzieży są programy stypendialne, zapewnianie posiłku w szkole, programy typu „Wyprawka szkolna”, świadczenie wychowawcze, płatne staże zawodowe dofinansowane w ramach projektów unijnych.

II.3.2 Bezrobocie

Brak elastyczności rynku pracy oraz istniejące możliwości zatrudnienia głównie w rolnictwie, usługach nierynkowych (administracja publiczna, opieka społeczna, itp.) jak i brak miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych osób powoduje odpływ mieszkańców do ośrodków większych miast. Według danych GUS na 468 osób wyjeżdżających do pracy jest tylko 172 osoby, które przyjeżdżają. Ogólna liczba pracujących w gminie na rok 2017 wynosi 806 osób z czego większość to kobiety 422, a mężczyzn 384 osób.

Wykres 1. Udział procentowy pracujących w gminie według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

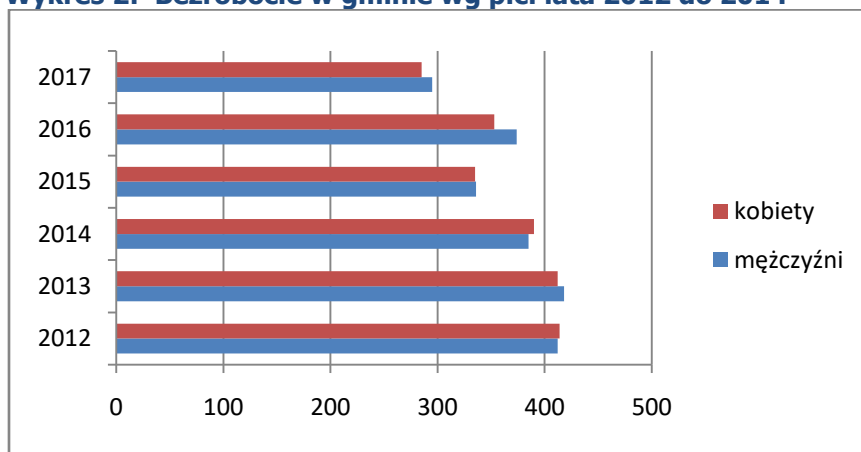
Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kraśniku w roku 2017 było 580 osób zarejestrowanych jako bezrobotne co stanowi 6,59 % mieszkańców.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie wg płci.

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2012	826	412	414
2013	830	418	412
2014	775	385	390
2015	671	336	335
2016	727	374	353
2017	580	295	285

Źródło: dane z PUP w Kraśniku.

Wykres 2: Bezrobocie w gminie wg płci lata 2012 do 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

Bezrobocie w Gminie Annopol na tle innych gmin jest porównywalnie na tym samym poziomie co przedstawia tabela poniżej.

Tabela 9. Wykaz liczby osób bezrobotnych w podziale na gminy

Gmina	Liczba mieszkańców wg. stanu na dzień 31.12.2017r.	Liczba bezrobotnych w gminie
Annopol	8792	580
Gościeradów	7280	493
Kraśnik	7385	618
Trzydnik Duży	6450	334
Urzędów	8693	464

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym i gospodarczym polegającym na tym, iż część ludzi zdolnych i gotowych do podjęcia pracy nie może jej podjąć. Są oni gotowi pracować na warunkach, które występują w gospodarce w danym czasie, lecz nie mają możliwości pracowania ze względu na to, iż nie ma dla nich pracy. Bezrobocie dotyczy nie tylko osoby, które pozostają bez pracy, lecz także członków ich rodzin. Wywołuje nieodwracalne skutki społeczne, prowadzi do degeneracji i załamań psychicznych. Presja na posiadanie pracy jest tak wielka, iż może wywoływać nieodwracalne działania ludzi, którzy zostali jej pozbawieni w sposób nagły.

Mieszkańcy wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, ponieważ oprócz bezrobocia rejestrowanego występuje na tych obszarach problem wysokiego bezrobocia ukrytego, wynikający głównie stąd, że duża część ludności wiejskiej nie spełnia kryterium niezbędnego do uzyskania statusu bezrobotnego, ponieważ posiada gospodarstwo rolne o powierzchni większej niż 2 ha przeliczeniowych.

Osoby bezrobotne, które własnym staraniem nie są w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb bytowych własnych czy swojej rodziny, mogą zwrócić się do Ośrodka Pomocy Społecznej w Annopolu z wnioskiem o przyznanie świadczenia finansowego z powodu bezrobocia.

Według danych statystycznych będących w dyspozycji OPS w Annopolu liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych, których głównym powodem przyznania pomocy

jest bezrobocie, przedstawia się następująco:

Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Lp.	Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	% udział korzystających z powodu bezrobocia w stosunku do ogółu korzystających
1.	2012	438	249	56,85
2.	2013	454	245	53,96
3.	2014	428	227	53,03
4.	2015	412	229	55,58
5.	2016	391	203	51,92
6.	2017	372	194	52,15

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Annopolu

II.3.3 Niepełnosprawność

Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawni mieszkańcy mają duże problemy ze swobodnym poruszaniem się i załatwianiem niezbędnych potrzeb życiowych, co spowodowane jest istniejącymi barierami architektonicznymi, urbanistycznymi i w komunikowaniu się. Bardzo ważnym problemem jest umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej – posiadającej specjalne potrzeby edukacyjne – kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, które stanowi ich życiową szansę na usamodzielnienie się. Najczęstszymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są: utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne, ograniczenie kontaktów towarzyskich, pogorszenie sytuacji materialnej, zaniedbywanie gospodarstwa domowego, bariery psychologiczne. Dla niepełnosprawnych ważna jest rehabilitacja, która pozwala na możliwość kontynuowania pracy zawodowej, jak również zmniejsza problemy i trudności społeczne wynikające z konieczności udzielania świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Działania podejmowane na rzecz rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, a inaczej potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Odmiennych form wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, odmiennych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe. Formułując kierunki polityki społecznej trzeba pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych (np. likwidacja barier architektonicznych, profilaktyka społeczna) oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym związane jest z podjęciem i realizacją działań adresowanych do tej grupy ludzi, jak też do środowisk lokalnych poprzez prowadzenie akcji i programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zapobiegających niepełnosprawności, propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych, jak i skierowanie podmiotów uczestniczących w tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania niepełnosprawnych środowisk.

Według danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kraśniku liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy Annopol przedstawia się następująco:

Tabela 11. Liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy Annopol powyżej 16 r.ż

Lata	Liczba osób posiadających lekki stopień niepełnosprawności		Liczba osób posiadających umiarkowany stopień niepełnosprawności		Liczba osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności		Liczba orzeczeń odmownych	
	K	M	K	M	K	M	K	M
2010	9	20	11	24	22	7	1	0
2011	3	5	13	27	26	13	3	1
2012	8	11	30	36	15	8	1	2
2013	11	11	19	28	17	17	1	0
2014	9	17	13	21	17	20	0	1
2015	11	23	22	25	15	14	0	0
2016	13	10	21	34	16	6	0	2

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kraśniku

Tabela 12. Liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy Annopol poniżej 16 r.ż

Lata	Liczba osób posiadających orzeczenia poniżej 16 r.ż		Liczba orzeczeń odmownych		Liczba orzeczeń pozostających bez rozpatrzenia	
	K	M	K	M	K	M
2010	6	4	1	0	2	2
2011	12	12	0	0	2	0
2012	4	9	0	0	1	3
2013	11	9	0	0	0	0
2014	6	9	0	0	0	0
2015	7	6	0	0	0	0
2016	13	9	0	1	0	1

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kraśniku

Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Annopol z powodu niepełnosprawności.

Lp.	Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	% udział korzystających z pomocy społ. z powodu niepełnosprawności
1.	2012	438	122	27,85
2.	2013	454	133	29,29
3.	2014	428	130	30,37
4.	2015	412	122	29,61
5.	2016	391	115	29,41
6.	2017	372	115	30,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Annopolu

Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością na mocy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych po spełnieniu wymaganych ustawami kryteriów i po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym przez OPS, mogą ubiegać się o przyznanie świadczeń pieniężnych. Przysługujące osobie niepełnosprawnej świadczenia oraz ulgi i uprawnienia uzależnione są od orzeczonej niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a w niektórych przypadkach również od kodu schorzenia lub szczegółowego wskazania znajdującego się na orzeczeniu. Na terenie Gminy Annopol

instytucją wspierającą osoby niepełnosprawne jest Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą przy ul. Leśna 2.

Dom jest placówką dziennego pobytu typu AB przeznaczoną dla osób:

- 1) chorych psychicznie,
 - 2) upośledzonych umysłowo,
 - 3) wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zalicza się do zaburzeń psychicznych a osoba wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.
- Działalność Domu ukierunkowana jest na:

- 1) pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych specyficznych problemów osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) integrację osób z zaburzeniami psychicznymi w społeczności lokalnej poprzez rozwój aktywności społecznej kulturalnej,
- 3) akceptację osobistego stanu i sytuacji przez uczestników.
- 4) rozwijanie działalności w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego.

II.3.4 Sytuacja osób starszych, starzenie się społeczeństwa

Problematyka starości wiąże się z demograficznym faktem postępującego w coraz szybszym tempie starzenia się społeczeństw. Znaczenia nabiera pogląd, że starość to tak samo istotny etap życia, jak każdy inny. Ma ona wymiar demograficzny, gdyż jest prawidłowością rozwoju historycznego, wynikającą z wydłużania się przeciętnego trwania życia ludzkiego i spadku liczby urodzeń oraz wymiar indywidualny – człowiek przeżywa starzenie się samotnie, stale zmagając się z trudnościami codziennej egzystencji. Tendencjom tym towarzyszy wzrost udziału ludzi niepełnosprawnych. Obecnie osoby w podeszłym wieku (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej) stanowią w Polsce 15% społeczeństwa. Prognozy zakładają, że w 2020 r. stanowić będą już 17% populacji. Starzenie się człowieka prowadzi do zmiany jego sytuacji społecznej. Zaprzestając pracować zawodowo, traci wpływ na wiele spraw, dotychczasową pozycję w środowisku. Typowe trudności wieku starczego to: poczucie osamotnienia, pogarszanie się stanu zdrowia, niewystarczające emerytury i renty, złe warunki materialne i mieszkaniowe, niezaspokojenie podstawowych potrzeb. Potrzeby osób starszych to między innymi: opieka, towarzystwo, potrzeby finansowe, zagospodarowanie czasu wolnego. W przypadku osób długotrwale chorych niezbędna jest pomoc pielęgniarstwa, ośrodka pomocy społecznej i ciągłego kontaktu z ośrodkiem zdrowia. Formą wsparcia dla tych osób są usługi opiekuńcze, medyczne i specjalistyczne w miejscu zamieszkania oraz pomoc w załatwianiu codziennych spraw życiowych. Zmiany w strukturze demograficznej i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy Annopol uzasadnia potrzebę podjęcia działań w zakresie różnorodnych form aktywizacji osób starszych, m.in. poprzez specjalistyczne programy aktywizacyjne.

Tabela 14. Liczba osób starszych w wieku powyżej 65 roku życia zamieszkałych na terenie gminy Annopol w latach 2012-2017

Rok	Liczba osób starszych w wieku 65+		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2012	1422	881	541
2013	1459	895	564
2014	1474	908	566
2015	1466	899	567
2016	1503	916	587
2017	1510	924	586

Tabela 15. Liczba osób starszych w wieku powyżej 65 roku życia zamieszkałych na terenie miasta oraz na terenach wiejskich gminy Annopol w latach 2012-2016

Lata	Liczba mieszkańców Gminy	Liczba osób powyżej 65 r.ż zamieszkujących na terenie miasta			Liczba osób powyżej 65 r.ż zamieszkujących na terenach wiejskich			% osób starszych zam. w mieście w stosunku do ogółu mieszkańców	% osób starszych zam. na ter. wiejskich w stosunku do ogółu mieszkańców
		Ogółem	K	M	Ogółem	K	M		
2012	9182	248	152	96	1174	729	445	2,70	12,78
2013	9134	267	161	106	1192	734	458	2,92	13,05
2014	9048	275	163	112	1199	745	454	3,03	13,25
2015	8938	283	166	117	1183	733	450	3,16	13,23
2016	8905	302	175	127	1201	741	460	3,39	13,48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jedną z podstawowych instytucji udzielających wsparcia osobom starszym w miejscu ich zamieszkania jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Usługi oferowane w takich ośrodkach reguluje ustawa o pomocy społecznej. W procesie wspomaganie osób i ich rodzin przez OPS nadrzędnym celem powinno być dążenie do osiągnięcia jak największej ich samodzielności oraz aktywizacja w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości własnego życia. OPS w Annopolu świadczy na rzecz osób starszych usługi opiekuńcze, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Tabela 16. Usługi opiekuńcze świadczone przez OPS w Annopolu w latach 2012-2017

Lata	Liczba osób			Koszt
	Ogółem	K	M	
2012	20	19	1	49 191
2013	21	20	1	65 303
2014	27	25	2	64 674
2015	20	19	1	66 608
2016	21	20	1	57 028
2017	23	21	2	56 453

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Annopolu.

II.3.5 Uzależnienia

W dzisiejszym szybko postępującym świecie, zjawisko uzależnienia jest częstym problemem społecznym. Uzależnienie może dotknąć każdą osobę, bez względu na płeć, wiek, czy status ekonomiczny. Aktualnie coraz większy nacisk kładzie się na poznawanie nowych uzależnień-behawioralnych, ale również na lepsze zrozumienie uzależnień psychoaktywnych, które są opisywane już od lat. Rozwiązania systemowe, w zakresie zapobiegania uzależnieniom, są niezbędne, biorąc pod uwagę dynamikę rozwoju tego zjawiska oraz jego zakres. Aktualnie obejmuje ono, w sposób bezpośredni lub pośredni, wszystkie sfery życia społecznego. Występuje w każdym lokalnym środowisku i rozwija się szybciej niż społeczna świadomość zagrożeń z nim związanych. Wydaje się, że w takiej sytuacji jedynie zmasowany, społeczny, dobrze zorganizowany atak na substancje psychoaktywne będzie w stanie powstrzymać rozwój tego zjawiska. Jego skuteczność będzie zależała w dużej części od

koordynacji wszystkich działań, dającej możliwość jednoczesnego natarcia, wzajemnego wspierania się, dostosowania działań do specyfiki każdej z tych substancji po uprzednim rozpoznaniu zagrożenia.

W gminie powołana została Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której podstawowym zadaniem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. Rada Miejska uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Annopol na dany rok kalendarzowy oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach Gminnego Programu został utworzony Punkt Konsultacyjny, który zlokalizowany jest w Ośrodku Pomocy Społecznej w Annopolu. W Punkcie porad udzielają: pełnomocnik GKRPA, terapeuta z poradni uzależnień, psycholog, prawnik. Podstawowe zadania Punktu Konsultacyjnego to:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia
- kierowanie na leczenie specjalistyczne
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu
- udzielanie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany wzoru picia
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej

Według danych GKRPA w Annopolu problem uzależnienia występuje i należy podejmować działania w celu ograniczania wszelkich objawów uzależnień.

Tabela 17. Dane dotyczące liczby wniosków złożonych do GKRPA w Annopolu

Lata	Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w Annopolu
2014	31
2015	17
2016	13
2017	10

II.3.6 Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie należy rozumieć jako powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko przemocy w rodzinie ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie prawnym, psychologicznym jak i społecznym. Skuteczna pomoc w walce z przemocą jest trudna, zwłaszcza w przypadku przemocy w rodzinie, ponieważ wymaga przełamania stereotypów u osób bezpośrednio dotkniętych problemem oraz jego otoczenia jak również nierzadko przedstawicieli instytucji zaangażowanych w pomoc. Dokonana diagnoza zjawiska przemocy domowej polegała na analizie badawczej danych instytucjonalnych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Annopolu realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy, w różnych jej formach współpracuje z: Policją, Sądem, Dyrektorami szkół i pedagogami szkolnymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. W celu realizacji zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Annopol uruchomiono gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i jego grup roboczych.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w. podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2017 roku Zespół Interdyscyplinarny spotykał się 4 razy, a liczba powołanych grup roboczych wynosiła 42, liczba posiedzeń grup roboczych – 101. Działaniami grup roboczych objęto łącznie 144 osoby dotknięte problemem przemocy, liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych – 42. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do ZI – 43. Liczba spaw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań - procedura NK z 2016r - 3, z 2017r. – 9, liczba zakończonych procedur NK na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy - 2016r. - 10 i 2017r. – 15. Liczba nie zakończonych procedur NK z roku 2016 - 1, z roku 2017 – 18, liczba spraw przekazanych do prokuratury – 23, liczba osób zatrzymanych w związku ze stosowaniem przemocy – 26.

Tabela 18. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do ZI w latach 2012-2017.

Lp.	Lata	Liczba NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego
		Ogółem
1.	2012	16
2.	2013	17
3.	2014	37
4.	2015	41
5.	2016	21
6.	2017	43

II.3.7 Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa – lub jego brak – przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa. Dlatego ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego należą do zasadniczych zadań instytucji państwa i samorządu. Strategia ta powinna stanowić skuteczne narzędzie wspierające realizację ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Bezpieczeństwo jest podstawową potrzebą każdego człowieka, a jego niezaspokojenie nie pozwala na realizację innych potrzeb i utrudnia rozwój jednostki. Potwierdza to między innymi znana powszechnie teoria hierarchii potrzeb A. Maslowa, zgodnie z którą bezpieczeństwo jest drugą w hierarchii ważności potrzebą ludzką (tuż po potrzebach fizjologicznych takich jak: głód, pragnienie). Każdy obywatel bez względu na wiek i pozycję społeczną chce być bezpieczny w miejscu w którym mieszka, pracuje czy wypoczywa. Każdy z nas chce czuć się bezpiecznie w miejscach użyteczności publicznej, parkach, komunikacji miejskiej, urzędach, pubach, teatrach itp. W państwach demokratycznych, między innymi |w Polsce bezpieczeństwo jest prawnie zagwarantowane ustawą konstytucyjną, a ponadto wpływa na to fakt życia w kraju cywilizowanym. Bezpieczeństwo publiczne to proces chroniący zdrowie i życie, a także mienie obywateli i mienie publiczne oraz suwerenność państwa przed zjawiskami godzącymi w nie oraz w ogólnie przyjęte normy.

O bezpieczeństwo mieszkańców miasta i gminy Annopol dba:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Annopolu, która jako jedyna w gminie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego

- Ochotnicza Straż Pożarna w Nowy Rachów
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Janiszowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grabówce
- Ochotnicza Straż Pożarna Popów
- Ochotnicza Straż Pożarna w Świeciechowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Natalinie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kosinie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bliskowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Suchej Wólce
- Ochotnicza Straż Pożarna w Opoce Dużej
- Ochotnicza Straż Pożarna w Borowie
- Komisariat Policji w Annopolu.

II.3.8 Kultura

Na terenie Gminy Annopol znajdują się obiekty, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą. Główną instytucją działającą w tym obszarze jest Centrum Kultury. Podstawowym celem Centrum Kultury jest pozyskiwanie i przygotowywanie społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze, rekreacji, sporcie i turystyce, współtworzenie tych wartości oraz stymulowanie aktywności komunikacji społecznej w społeczności lokalnej. Centrum Kultury prowadzi zajęcia stałe dla dzieci i dorosłych np. dziecięca grupa teatralna Kajtuś, grupa teatralna Pacynka, zajęcia taneczne, zajęcia rękodzielnicze dla dorosłych, rodzinny klub twórczy, zajęcia wokalne-instrumentalne, spotkania dla seniorów. Centrum Kultury organizują także szereg imprez okolicznościowych tj.: przeglądy kolęd i pastorałek, spotkania opłatkowe, konkursy recytatorskie, konkursy piosenki dziecięcej i młodzieżowej, dzień dziecka, nadwiślańskie spotkania sobótkowe, ferie i wakacje dla dzieci, dni Annopola, dożynki gminne, jesienne dni literatury, wystawa prac lokalnych twórców, dzień seniora, andrzejki, sylwestra.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Annopolu posiada swoją siedzibę na terenie miasta ul. Rynek 1 oraz 3 filie – w Kosinie, Świeciechowie i Grabówce.

Biblioteka gromadzi, opracowuje i przechowuje materiały biblioteczne, udostępnia zbiory na miejscu i wypożycza do domu, organizuje różnego rodzaju imprezy popularyzujące wiedzę, książkę i czytelnictwo. W 2017 roku biblioteka posiadała 17216 sztuk księgozbiorów oraz 1549 zarejestrowanych czytelników.

II.3.9 Oświata

Na terenie gminy funkcjonują:

- Żłobek "Kubusiolandia"
- Przedszkole w Annopolu
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Józefa Poniatowskiego w Annopolu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Borowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Kołsut w Grabówce
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Janiszowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kosinie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Opoce
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Świeciechowie Dużym
- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Annopolu

Tabela 19. Liczba uczniów w szkołach i przedszkolu w Gminie Annopol w latach 2012/2013 - 2017/2018

Lp.	Rok	Liczba uczniów w szkołach i przedszkolu w Gminie Annopol
1.	2012/2013	1007
2.	2013/2014	997
3.	2014/2015	998
4.	2015/2016	981
5.	2016/2017	972
6.	2017/2018	959

II.3.10 Zdrowie

Na terenie Gminy Annopol podstawowa opieka zdrowotna jest zapewniona dzięki usługom poniższych instytucji: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LEKARZ” i „ZDROWIE” w Annopolu. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LEKARZ RODZINNY” w Kosinie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „INMED”, indywidualne praktyki pielęgniarskie z zakresu medycyny szkolnej, trzy przychodnie stomatologiczne, indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska, Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe SP ZOZ w Lublinie Punkt Wyjazdowy w Annopolu. Na terenie gminy działają 4 apteki oraz jeden punkt apteczny.

II.3.11 Aktywność społeczna i organizacje pozarządowe

Na terenie gminy Annopol działają organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju wsi Borów.
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Annopol.
- Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Bliskowicach.
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Świeciechowskiej „Powiślaki” w Świeciechowie Dużym.
- Stowarzyszenie Kobiet Kreatywnych w Grabówce.
- Stowarzyszenie nauczycieli i opiekunów „ RAZEM DLA PRZYSZŁOŚCI”- Opoka Duża.
- Stowarzyszenie nauczycieli i wychowawców „ PRZYJAZNA SZKOŁA” – Janiszów.
- Stowarzyszenie mieszkańców Gminy Annopol „ SZANSA”.
- Annopolskie stowarzyszenie producentów rolnych w Annopolu.

W gminie zarejestrowanych jest również 13 ochotniczych straży pożarnych.

II.3.12 Ekonomia społeczna.

Ekonomia społeczna to taka działalność gospodarcza, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Jednym z jej podstawowych celów jest wsparcie przedsiębiorczości wśród ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym. Za takie osoby uznaje się w szczególności długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych i izolowanych. Ekonomia społeczna łączy cele społeczne i ekonomiczne, a jej istotę stanowią przedsiębiorstwa społeczne. Aby zrozumieć czym są przedsiębiorstwa społeczne należy przede wszystkim przytoczyć jakie mogą one przybierać formy. Podmiotem ekonomii społecznej jest spółdzielnia socjalna, której przedmiotem działalności jest prowadzenie

wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków w celach społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Spółdzielnia może też prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną. Może być założona przez osoby należące do grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przez osoby prawne – organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, kościelne osoby prawne.

Rada Miejska w Annopolu w dniu 27 listopada 2017r. podjęła uchwałę o utworzeniu spółdzielni socjalnej wspólnie ze Stowarzyszeniem na rzecz Rozwoju Gminy Annopol. Annopolska Spółdzielnia Socjalna „Perspektywa” została zarejestrowana w grudniu 2017r. i z dniem

1 marca 2018 roku rozpoczęła swoją działalność. Zgodnie ze statutem Spółdzielnia prowadzi działalność opiekuńczą dla osób starszych, chorych, samotnych. Opiekunki oferują pomoc w gospodarstwie domowym, opiekę pielęgnacyjną oraz zapewniającą kontakt podopiecznych ze społeczeństwem. Działalność sprzątająca skierowana jest do osób starszych, chorych, samotnych; ale także wspólnot mieszkaniowych, szkół oraz innych osób potrzebujących takich usług, a także instytucji prywatnych lub państwowych. Usługi sprzątające polegać będą na kompleksowym sprząnięciu wewnątrz: mieszkań, domów, małych biur, szkół, bloków mieszkalnych. Natomiast na zewnątrz domów usługi obejmować będą: zmiatanie chodników, mycie balkonów, usuwanie trawy z chodników, koszenie trawy, utrzymanie zieleni przydomowej, w zimie odśnieżanie obejść. Kolejna usługa sprzątająca obejmuje całoroczną opiekę nad pomnikami, grobowcami rodzinnymi. Spółdzielnia prowadzi także salon kosmetyczny w budynku przy ul. Leśna 1, który oferuje różnorodne zabiegi kosmetyczne, pielęgnacyjne i upiększające w zależności od potrzeb klientów.

III. Analiza strategiczna

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana podczas warsztatów, w trakcie których Zespół oraz reprezentanci środowisk lokalnych pracowali nad analizą najważniejszych problemów społecznych. Spotkania odbywały się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Annopolu. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- siły – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- słabości – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do najistotniejszych obszarów strategicznych.

OBSZAR ZAGROŻENIE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Skuteczna Pomoc. 2. Pomoc Specjalistyczna. 3. Realizacja programów profilaktycznych. 4. Dożywianie dzieci w szkołach. 5. Punkt Konsultacyjny (terapeuta, psycholog, prawnik). 6. Zespół Interdyscyplinarny (przemoc) 7. Funkcjonowanie na terenie gminy Spółdzielni Socjalnej 8. Karta Dużej Rodziny 9. Asystent rodziny 10. Usługi opiekuńcze 11. Środowiskowy Dom Samopomocy 12. Udział w akcjach – wolontariat, współpraca z instytucjami (organizacje pozarządowe, szkoły) 13. Realizacja projektów pomocowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duże bezrobocie (sezonowa praca, szara strefa). 2. Uzależnienia (brak kluby AA). 3. Bieda, ubóstwo. 4. Starzenie się społeczeństwa. 5. Migracja ludzi młodych. 6. Brak lekarzy specjalistów. 7. Przemoc w rodzinie. 8. Pogłębiające się problemy zdrowotne. 9. Niska świadomość – samotność, obawa przed wykluczeniem społecznym. 10. Niski poziom wykształcenia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrastająca świadomość społeczna. 2. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. 3. Pojawienie się nowych inwestorów. 4. Wzrost świadomości społecznej i prawnej. 5. Obniżenie kosztów dla pracodawców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Narastanie zjawiska wyuczzonej bezradności (pokoleniowość). 2. Bierność klientów pomocy społecznej. 3. Roszczeniowość. 4. Wysokie koszty pracodawców. 5. Nadmierne spożywanie alkoholu. 6. Przemoc w rodzinie (ukrywanie problemów).

OBSZAR EDUKACJA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność różnych poziomów kształcenia – dostosowanie oferty do potrzeb lokalnego rynku pracy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała liczba organizacji pozarządowych, w tym młodzieżowych działających w szkole .

<ol style="list-style-type: none"> 2. Dobra lokalizacja Szkół – możliwości dojazdu. 3. Baza materialna - wyposażenie Szkół. 4. Obiekty sportowe dostępna także dla społeczeństwa (boisko, siłownia, hala sportowa). 5. Wykształcona kadra – dostosowanie do zmieniających się potrzeb. 6. Realizacja projektów unijnych i rządowych. 7. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach. 8. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych (sportowe, artystyczne, przedmiotowe, itp.) 9. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów. 10. Udostępnianie bazy lokalowej Szkół dla mieszkańców gminy (szkoła językowa, nauka jazdy, zajęcia fitness). 11. Organizacja spotkań międzypokoleniowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Duża odległość do instytucji kultury i rekreacji (teatr, filharmonia, basen) 3. Niezadawalająca współpraca z rodzicami w zakresie zadań wychowawczo-profilaktycznych szkoły 4. Niski poziom zainteresowania części uczniów ofertą zajęć dodatkowych. 5. Niewielki procent osób poza miastem korzystających z proponowanej oferty bazy lokalowej przez szkoły. 6. Słabo rozwinięty wolontariat. 7. Niska świadomość dot. niepełnosprawności - potrzeb osób niepełnosprawnych. 8. Bariery architektoniczne. 9. Brak współpracy międzynarodowej.
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsze rozwijanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi. 2. Pozostanie młodych na lokalnym rynku pracy. 3. Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych. 4. Rozwój przedsiębiorczości wśród młodzieży. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykluczenie osób niepełnosprawnych. 2. Niska świadomość kulturowa, mała otwartość na podejmowanie zmian, wyzwań, innowacji. 3. Wzrost bierności społecznej.

OBSZAR KULTURA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Filie biblioteczne na terenie gminy. 2. Duża liczba użytkowników korzystających z zasobów bibliotecznych. 3. Baza lokalowa (dostępność, usytuowanie) 4. Bogata oferta (imprezy, spotkania autorskie, książki, zajęcia, uroczystości) 5. Wykwalifikowana kadra. 6. Współpraca z innymi instytucjami: PUP – stażyści, GKRPA, UM, powiat, JK 7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych. 8. Bogaty księgozbiór (Annopol). 9. Pozytywny klimat do i w pracy. 10. Możliwości spędzania wolnego czasu 11. Rozwijanie pasji, zainteresowań, edukacja, kształcenie 12. Udział w imprezach lokalnych i powiatowych, 13. Sponsorzy. 14. Książka na telefon lub elektroniczna rezerwacja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej. 2. Mała aktywność społeczna. 3. Doposażenie. 4. Niewystarczające zakupy 5. Promocja. 6. Brak zainteresowania ofertą.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Połączenie obydwu instytucji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Większe zaangażowanie społeczności lokalnej i ich większa aktywność

OBSZAR SENIORZY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Klub istnieje nieprzerwanie przez 10 lat. 2. Spotkania odbywają się raz w tygodniu we wtorki. 3. Spotkania klubu odbywają się w Centrum Kultury w Annopolu. 4. Udział członków klubu w imprezach tj: Dni Annopola, Spotkania Sobótkowe, Dożynki Gminne, 5. Uczestnictwa w przeglądach, konkursach. 6. Udział w WOŚP – wolontariat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszająca się liczba chętnych do uczestnictwa w klubie seniora. 2. Słaba promocja klubu. 3. Niska aktywność osób starszych. 4. Spotkania są zbyt krótkie (3 godz.) 5. Brak instruktora do zajęć muzycznych. 6. Mała częstotliwość spotkań. 7. Utrudniony dostęp seniorów, osób niepełnosprawnych do środków transportu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dofinansowanie Klubu Seniora ze strony gminy. 2. Rozwój form wsparcia dla osób starszych przy wykorzystaniu środków zewnętrznych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność Klubu – zanikanie, gdyż nowych osób nie przybywa 2. Wykluczenie cyfrowe osób starszych.

OBSZAR ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ludzie – pasjonaci 2. Liczba stowarzyszeń 3. Baza lokalowa 4. Dopuszczenie OSP 5. Lokalizacja 6. Oferta – liczba przedsiębiorstw 7. Wiarygodność 8. Współpraca z placówkami oświaty, kultury, OPS, UM, 9. Wolontariat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca stowarzyszeń i różnych grup społecznych 2. Dostęp do dofinansowania 3. Aktywizacja społeczna 4. Postawa roszczeniowa 5. Niewystarczające wsparcie finansowanie z gminy 6. Brak siedziby – wyposażenie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyrost członków 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak czasu wolnego

<ul style="list-style-type: none"> 2. Zróżnicowana oferta 3. Media – dostęp 4. Lokalizacja 5. Historia - rozwój turystyki 6. Promocja 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Migracja społeczeństwa 3. Aktywizacja społeczna 4. Brak liderów
--	--

OBSZAR OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> 1. Szeroka pomoc i wsparcie dla podopiecznych. 2. W niektórych budynkach zlikwidowane bariery (biblioteka, szkoły, ŚDS, Centrum Kultury, apteki) 3. Orzecznictwo, współpraca z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz PCPR (pozyskiwanie dofinansowania z PFRON) 4. Integracja ze środowiskiem lokalnym (Centrum Kultury, biblioteka, średnia szkoła, Rajd papieski, sobótki, wystawy, rajd rodzinny). 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Izolacja i samotność 2. Bariery architektoniczne (Urząd Miejski, kwiaciarnia, sklepy) wysokie krawężniki. 3. Brak oferty spędzania wolnego czasu w godzinach popołudniowych (dla osób nie będących podopiecznymi ŚDS). 4. Mała ilość działań integracyjnych niepełnosprawnych osób dorosłych z dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym. 5. Mała świadomość społeczeństwa dotycząca problemu niepełnosprawności. 6. Mała świadomość u osób niepełnosprawnych o możliwości wsparcia i pomocy dla nich. 7. Brak oferty organizacji pozarządowych skierowanych do os. niepełnosprawnych. 8. Mała współpraca z rodzicami i opiekunami osób niepełnosprawnych. 9. Brak współpracy z Klubem Seniora.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Wzrost świadomości społecznej dot. niepełnosprawności 2. Wzrost wiedzy o możliwości uzyskania pomocy przez osobę niepełnosprawną 3. Założenie Stowarzyszenia na rzecz osób niepełnosprawnych – możliwość organizacji czasu wolnego w godzinach popołudniowych 4. Organizacja Dnia Niepodległości 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Odmowa współpracy przez osobę niepełnosprawną oraz rodzinę.

OBSZAR MŁODZIEŻ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty unijne. 2. Dobra kadra pedagogiczna. 3. Dowozy dzieci do szkół. 4. Zajęcia pozalekcyjne. 5. Pomoc ze strony nauczycieli. 6. Dostosowanie poziomu nauki do klasy. 7. Harcerstwo. 8. Kluby sportowe. 9. Możliwość uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych. 10. Dobra lokalizacja szkół. 11. Możliwość uczestnictwa w wolontariacie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała ilość zajęć wyrównawczych 2. Mała możliwość rozwijania pasji 3. Słabe wyposażenie klas 4. Brak zajęć dla uzdolnionej młodzieży 5. Niedostosowanie klas do przedmiotu 6. Mała liczba miejsc dla spotkań młodzieży 7. Brak współpracy ze szkołami z innych państw 8. Brak spotkań z osobami niepełnosprawnymi 9. Młodzież mało się interesuje wolontariatem 10. Cyberprzemoc 11. Używki
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstawanie miejsc spotkań młodzieży 2. Wymiany międzynarodowe 3. Współpraca z uczelniami wyższymi 4. Lepsza perspektywa pracy 5. Zdobywanie szerszej wiedzy 6. Zdobywanie większej wiedzy 7. Projekty unijne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gorsze wyniki w nauce 2. Mały rozwój możliwości 3. Spadek poziomu intelektualnego 4. Coraz niższa integracja 5. Większa podatność na uzależnienia

OBSZAR EKONOMIA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Istniejąca spółdzielnia socjalna- osób prawnych • Pozytywny klimat JST sprzyjający rozwojowi ES • Istniejące zasoby komunalne do wykorzystania przez PES • Zaangażowanie NGO w proces tworzenia ES • Wykwalifikowana kadra, angażująca się w rozwój ES 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała świadomość i wiedza na temat ES w społeczeństwie, • Ograniczone środki własne samorządu na dofinansowanie podmiotu ES, • Niewystarczające doświadczenie samorządu w Ekonomii Społecznej, • Istniejące zasoby komunalne wymagają dużych nakładów na adaptację,

<ul style="list-style-type: none">Nawiązana współpraca JST z OWES	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">Możliwość dofinansowania z zewnętrznych źródeł dofinansowania (OWES)Jest zainteresowanie współpracą partnerską sąsiadującej gminy przy tworzeniu następnego podmiotu ESIstnieje możliwość świadczenia następnych usług przez ES – komunalnych	<ul style="list-style-type: none">Zbyt mało osób chętnych do pracy w ekonomii społecznej,Niewystarczające wsparcie przez PUP,

IV. Cele strategiczne projektowanych zmian.

IV.1 Misja gminy.

**ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY ANNOPOL
WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH OSOBISTEMU
ROZWOJOWI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE
MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU POPRZEZ STWORZENIE
SPRAWNEGO SYSTEMU UMOŻLIWIAJĄCEGO
OSOBOM I RODZINOM PRZEZWYCIĘŻANIE
TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH**

IV.2 PRIORYTETY, CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI, REALIZATORZY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

OBSZAR SENIORZY

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Aktywizacja seniorów w Gminie Annopol	1.1 Wypromowanie Klubu Seniora	Zarejestrowanie Klubu Seniora w KRS	Zarejestrowany Klub Seniora w KRS	Szt. 1	Klub Seniora – grupa inicjatywna	Środki własne i JST, CK
	1.2 Poszerzenie, urozmaicenie zajęć dla osób starszych	wycieczki krajoznawcze, zainteresowanie historią gminy Annopol, zajęcia muzyczne, komputerowe, obsługa smartfonów	Ilość imprez krajoznawczych	Szt. 6	Klub Seniora	JST, Centrum Kultury, środki pozyskane
	1.3 Propagowanie zdrowego stylu życia wśród seniorów	Zajęcia rehabilitacyjne + gimnastyka szkolenia z zakresu medycznego, organizacja prelekcji na temat zdrowego stylu życia	Ilość typów zajęć	Szt. 5	Klub Seniora	JST, NGO, CK, śr. zewnętrzne
	1.4 Likwidacja barier	Zwiększenie liczby ławeczek przy ulicach i w drodze na cmentarz	Ilość ławeczek	Szt. 2	JST	JST

OBSZAR ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Aktywne organizacje pozarządowe w Gminie Annopol	1.1 Wsparcie NGO na terenie gminy	Zwiększenie środków na dofinansowanie stowarzyszeń (rozdysponowanie środków adekwatnie do potrzeb i planowanych działań) w ramach programu współpracy	Ilość środków finansowych przeznaczonych w ramach programu współpracy	2 – 5 tys.zł	UM, Rada Miejska	Budżet gminy
		Zapewnienie wkładu własnego przez samorząd dla organizacji aplikujących o środki zewnętrzne (pożyczki)	Uchwała Rady Miejskiej	Wysokość pożyczki	Burmistrz	Budżet gminy
		Wspólna siedziba organizacji pozarządowych (miejsce spotkań, szkoleń), tworzenie warunków do rozwoju NGO : lokal, szkolenia, fundusze, doradztwo	1.Wyznaczony przez UM budynek na siedzibę Centrum wspierania NGO 2.Ilość NGO którym udostępniono lokal	Szt.1 Szt.1	Burmistrz Annopola	Budżet gminy

	Zwiększenie liczby organizacji społecznych w gminie Annopol	Ilość NGO	Szt.1	UM , Rada Miejska	Własne samorządu , OWES
	Współpraca partnerska z podmiotami działającymi na terenie gminy (OPS, Szkoły, Straż, CK)	Utworzenie Forum NGO Gminy Annopol	Forum szt 1	UM, OPS, CK	Własne samorządu , śr. zewnętrzne, NGO
	Korzystanie z banku dobrych praktyk, współpraca z samorządami i organizacjami ościennych miejscowości i nie tylko	Organizacja wizyt studyjnych – ilość zorganizowanych wizyt	Szt.2	UM , Rada Miejska	Własne samorządu , OWES
	Promowanie liderów lokalnych - pomoc ze strony samorządu integrowanie ze strony społeczeństwa poprzez organizowanie uroczystości (imprez, spotkań) lokalnych	Ilość liderów objętych różnego rodzaju działaniami	Szt.2	UM , Rada Miejska	Własne samorządu , OWES

	2.2. Skuteczna promocja działań NGO	Organizacja Gali – podsumowanie rocznej działalności stowarzyszeń z terenu gminy (nagradzanie działaczy społecznych)	Zorganizowana Gala corocznie	Szt. 1	JST , NGO	Budżet gminy, NGO
		Promocja stowarzyszeń i ich działalności (strona internetowa gminy, gazeta lokalna)	Stworzone miejsce na stronie www dla NGO	Szt. 2	JST , NGO	Budżet gminy, NGO
		Organizacja kampanii 1 % na terenie gminy	Przeprowadzona kampania 1% wśród mieszkańców na rzecz NGO z terenu gminy pod warunkiem uzyskania statusu OPP	Szt. 1	NGO	NGO

OBSZAR EDUKACJA I MŁODZIEŻ

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Nowoczesna edukacja w Mieście i	1.1 Umożliwienie dzieciom i młodzieży w	Przygotowanie miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży (lodowisko, miejsc nad Wisłą, klub dla młodzieży,	Ilość stworzonych miejsc	Szt. 3	CK, Szkoły, NGO	Środki własne, śr. zewnętrzne

Gminie Annopol	Gminie Annopol aktywnego spędzania czasu wolnego oraz propagowanie zdrowego stylu życia	kino objazdowe)				
		Organizacja rajdów i imprez dla dzieci i młodzieży na terenie gminy	Ilość imprez	Szt.6	Szkoły, JST, NGO	Środki własne instytucji, JST, NGO
	1.2 Aktywizacja rodziców w zakresie realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych	Organizacja spotkań informacyjnych dla nauczycieli oraz rodziców	Ilość spotkań	Szt.6	Szkoły, rady rodziców	Własne instytucji
		Diagnoza zapotrzebowania rodziców na działania adresowane do nich oraz dzieci, tematyka	Wykonana diagnoza	Szt.1	Szkoły	Własne instytucji
		Szkolenia dla kadry pedagogicznej oraz uczniów	Ilość osób przeszkolonych	Szt.15	Szkoły,	Własne instytucji i pozyskane
	1.3 Aktywizacja poprzez wolontariat	Prowadzenie wolontariatu w placówkach oświatowych w Gminie. Zakładanie kół i klubów wolontariatu.	Ilość kół wolontariatu	Szt.4	Szkoły, JST	Własne instytucji i pozyskane
		Utworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu	Utworzone Gminne centrum wolontariatu	Szt.1	Szkoły, JST, CK	Własne instytucji i pozyskane
		Działania promocyjne (kampanie, akcje, ulotki,	Ilość działań promocyjnych	Szt.4	Szkoły JST, koła	Własne instytucji i pozyskane

		spotkania z przedstawicielami Centrum Wolontariatu) itp.			wolontariatu	
		Współprac Szkół z instytucjami gminnymi, stowarzyszeniami, fundacjami	Ilość podpisanych umów o współpracy	Szt.2	Szkoły, JST, NGO	Własne instytucji i pozyskane
		Szkolne/Gminne obchody Dnia Wolontariusza	Ilość imprez	Szt.4	szkoły	Własne instytucji i pozyskane
		Organizacja imprez, pikników, happeningów z udziałem dzieci i rodziców	Ilość imprez	Szt.10	Szkoły, CK, NGO	Własne instytucji i pozyskane
	1.4 Z Kulturą na Ty w szkole – ułatwienie dostępu do kultury	Organizacja wyjazdów przez szkoły do teatru, filharmonii itp.	Ilość wyjazdów	Szt.4	Szkoły	Własne instytucji i pozyskane
		Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych na terenie szkół, przedszkola i gminy	Ilość imprez	Szt.12	szkoły	Własne instytucji i pozyskane
		Zaproszenie specjalistów z różnych dziedzin życia do szkół	Ilość osób zaproszonych	Szt.5	szkoły	Własne instytucji i pozyskane
	1.5 Realizacja edukacji włączającej	Realizacja zajęć wychowawczych nt. niepełnosprawności	Ilość zajęć dotyczących niepełnosprawności	Szt. 2	Szkoły, ŚDS, NGO	Własne instytucji i pozyskane

		Zaproszenie specjalistów pracujących z osobami z niepełnosprawnością oraz samych osób z niepełnosprawnościami	Ilość spotkań	Szt. 4	Szkoły, ŚDS, NGO	Własne instytucji i pozyskane
		Współpraca z ŚDS w Annopolu	Nawiązana współpraca	Szt. 4	ŚDS, szkoły, NGO	Własne instytucji
		Udział w kampaniach społecznych	Ilość kampanii społecznych	Szt. 2	Szkoły, ŚDS	Własne instytucji
		Program integracji uczniów i osób niepełnosprawnych na terenie gminy	Ilość szkół, które realizują program	Szt. 4	Szkoły, ŚDS	Środki własne, JST
	1.6 Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w szkołach oraz nawiązanie współpracy międzynarodowej	Korzystanie z dobrych praktyk innych Szkół	Ilość znanych dobrych praktyk innych Szkół	Szt. 2	szkoły	Własne instytucji i z projektów
		Organizacja szkoleń dla przedstawicieli Szkół	ilość szkoleń	Szt. 2	szkoły	Własne instytucji i z projektów
		Nawiązanie współpracy międzynarodowej	Ilość szkół z którymi z którymi nawiązano współpracę	Szt. 1	szkoły	Własne instytucji i z projektów
		Realizacja projektów z innymi szkołami z zagranicy	Ilość projektów realizowanych wspólnie z partnerami	Szt. 1	szkoły	Własne instytucji i z projektów
		Przygotowanie projektu Erasmus + w szkole	Przygotowany projekt	Szt 1.	Szkoły	Środki własne i pozyskane

	1.7 Podniesienie jakości nauki	Przygotowanie diagnozy co do potrzeb zajęć wyrównawczych	Przygotowana diagnoza w każdej szkole	Szt. 1	Szkoły	Środki własne
		Prowadzenie różnorodnych zajęć wyrównawczych	Ilość prowadzonych form zajęć wyrównawczych	Szt. 3	Szkoły	Środki własne
		Organizacja Obozów edukacyjnych dla młodzieży	Ilość zorganizowanych obozów edukacyjnych	Szt. 1	Centrum wolontariatu, szkoły	Środki własne, pozyskane, JST
	1.8 Edukacja młodzieży i rodziców w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy i stosowaniu używek	Kampania społeczna dotycząca przeciwdziałania cyberprzemocy i stosowaniu używek wśród dzieci i młodzieży	Ilość szkół objętych programem	Szt. 5	Szkoły , Policja	Środki własne

OBSZAR KULTURY

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Zwiększenie aktywności mieszkańców w zakresie	1.1 Diagnoza i informacja w obszarze kultury	Diagnoza zapotrzebowania na ofertę kulturalną w Gminie	Wykonana diagnoza	Szt.1	Centrum Kultury Biblioteka	JST , CK, Biblioteka
		Dotarcie z informacją o ofercie do	Stworzona oferta	Szt.2	Centrum Kultury	JST , CK,

kultury		jak najszerszej grupy odbiorców			Biblioteka	Biblioteka
		Bieżące zamieszczanie informacji o działaniach oraz ofercie instytucji za pośrednictwem strony www, mediów społecznościowych, aktualizacja danych	ilość stron i mediów społecznościowych w których są zamieszczane informacje	Szt. 2	Centrum Kultury Biblioteka	JST , CK, Biblioteka
		Rozpowszechnienie folderów informacyjnych dotyczących kultury	Ilość folderów	Szt. 2	Centrum Kultury Biblioteka	JST , CK, Biblioteka
		Pozyskiwania sponsorów do finansowania innowacyjnych działań kulturalnych	Ilość sponsorów	Szt.2	Centrum Kultury Biblioteka	JST , Centrum Kultury Biblioteka
	1.2 Aktywizacja liderów kultury	Tworzenie nieformalnych grup, pozyskiwanie liderów, wymiana informacji, działania	Ilość liderów zaktywizowanych w obszarze kultury	Szt.2	Centrum Kultury Biblioteka	JST , Centrum Kultury Biblioteka
		Współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami	Ilość nawiązanych partnerstw NGO – Centrum Kultury, biblioteka	Szt.2	Centrum Kultury Biblioteka	JST , Centrum Kultury Biblioteka

OBSZAR ZAGROŻENIA WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	1.1 Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów i pracodawców, tworzących nowe miejsca pracy i zatrudniających osoby bezrobotne. 2. Rozwijanie stałej współpracy Gminy i Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie aktywnych form zatrudnienia (organizowanie staży zawodowych). 3. Redukowanie psychospołecznych skutków bezrobocia poprzez zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego i socjalnego oraz doradztwa zawodowego. 4. Współdziałanie jednostek pomocy społecznej w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanych do osób pozostających bez pracy i bezrobotnych mieszkańców miasta. 5. Zabezpieczenie pomocy materialnej osobom i rodzinom 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy. 1. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu gminy Annopol. 2. Liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną, kontraktami socjalnymi. 3. Liczba opracowanych i realizowanych projektów (programów) w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób objętych tymi projektami (programami). 	<p>Szt.2</p> <p>Szt. 150</p> <p>Szt.140</p> <p>Szt. 2/ os.60</p>	Gmina Annopol, Ośrodek Pomocy Społecznej w Annopolu, NGO	Środki własne gminy, środki zewnętrzne pozyskane przez gminę, środki NGO

		dotkniętym długotrwałym bezrobociem.				
	1.2.Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszanie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez pomoc społeczną i działające w tej sferze organizacje pozarządowe. 2. Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia ubóstwa poprzez objęcie wsparciem dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinie/środowisku narażonym na wykluczenie społeczne. 3. Zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie dzieciom 4. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla organizacji pozarządowych, działających w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. 5. Stałe upowszechnianie informacji o rodzajach pomocy pieniężnej i niepieniężnej oferowanej przez różne instytucje i organizacje pozarządowe. 6. Opracowanie i realizacja programów pomocy socjalne ukierunkowanej na grupy społeczne szczególnie zagrożone ubóstwem. 7. Systematyczne doszkalać pracowników socjalnych w zakresie rozwoju nowych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Annopolu z powodu bezrobocia, bezdomności czy ubóstwa. 2. Liczba dzieci i osób dorosłych, które otrzymały pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie. 3. Liczba programów zrealizowanych dla osób żyjących w ubóstwie. 4.Liczba szkoleń odbytych przez pracowników socjalnych w zakresie wykorzystania nowych instrumentów w pracy socjalnej. 	1200 os.	OPS w Annopolu,	JST, programy i środki zewnętrzne, krajowe i UE
				280 os.		
				2		
				4		

		instrumentów w pracy socjalnej, np. kontrakt socjalny				
	1.3. Wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczny monitoring problemu bezdomności na terenie miasta. 2. Rozpoznawanie przyczyn bezdomności oraz upowszechnianie działań profilaktycznych i osłonowych w tym obszarze. 3. Praca socjalna z osobami bezdomnymi, zwłaszcza w oparciu o indywidualne programy wychodzenia z bezdomności. 4. Wsparcie i rozwój systemu wsparcia (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, doradztwo zawodowe, prawne, pomoc finansowa i rzeczowa) dla osób i rodzin zagrożonych bezdomnością i wychodzących z bezdomności. 5. Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych. 6. Podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi budownictwa socjalnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób bezdomnych, które otrzymały pomoc z OPS w Annopolu. 2. Liczba działań profilaktycznych i osłonowych zrealizowanych na rzecz osób bezdomnych. 3. Liczba nowych mieszkań socjalnych 	4 4 1	Gmina Annopol, OPS w Annopolu	JST, programy i środki zewnętrzne, krajowe i UE
	1.4. Realizacja programów i zadań zleconych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja wieloletniego Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020. 2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilość osób objętych programem w zakresie dożywiania. 2. Ilość osób objętych programem POPŻ. 3. Ilość osób, które otrzymały wsparcie w 	280 1100 40	Gmina Annopol, OPS, szkoły, GKRPA	Środki z budżetu gminy, zlecone

		<p>Żywnościowa 2014-2020</p> <p>3. Realizacja Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie na 2018 i na lata następne</p> <p>4. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 i na kolejne lata..</p> <p>5. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 i na kolejne lata.</p>	<p>ramach programu rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Annopol.</p> <p>4. Ilość założonych Niebieskich Kart.</p> <p>5. Ilość rodzin, którym przyznano asystenta rodziny.</p>	<p>40</p> <p>12</p>		
<p>2.Tworzenie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej</p>	<p>2.1 Przeciwdziałanie problemom uzależnień.</p>	<p>1. Upowszechnianie wiedzy o formach i narzędziach pracy z osobami nadużywającymi alkoholu, zażywającymi narkotyki oraz uzależnionymi od innych substancji psychoaktywnych, członkami ich rodzin oraz społecznością lokalną, w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom tych zjawisk.</p> <p>2. Tworzenie różnorodnych form wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.</p> <p>3. Zintensyfikowanie stosowanych form profilaktyki alkoholowej, narkotykowej i nikotynowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.</p> <p>4. Promowanie wśród dzieci</p>	<p>1. Liczba programów profilaktycznych zrealizowanych na terenie gminy.</p> <p>2. Liczba osób objętych programami profilaktycznymi.</p> <p>3. Liczba materiałów informacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców.</p> <p>4. Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych, którym udzielono specjalistycznych porad w punkcie konsultacyjnym.</p> <p>5. Liczba działań promujących zdrowy styl życia.</p>	<p>Szt. 5</p> <p>250 os.</p> <p>Szt.1200</p> <p>30 os.</p> <p>Szt.3</p>	<p>GKRPA, OPS w Annopolu, szkoły</p>	<p>Środki z budżetu gminy,</p>

		<p>i młodzieży zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień. Właściwe zagospodarowanie czasu wolnego.</p> <p>5. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oferujących pomoc osobom uzależnionym oraz ich bliskich.</p> <p>6. Zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej osobom uzależnionym i współuzależnionym.</p> <p>7. Monitorowanie problemu uzależnień na terenie gminy.</p>	<p>6. Liczba rodzin, w których przemoc w rodzinie wynika z nadużywania alkoholu.</p> <p>7. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym przy GKRPA.</p>	<p>12 rodzin</p> <p>25 os.</p>		
2.2	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<p>1. Upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego przejawów i form.</p> <p>2. Propagowanie w świadomości społecznej wzorców zachowań wolnych od agresji oraz kształtowanie postaw i sposobów reakcji wobec zjawiska przemocy.</p> <p>3. Rozpoznawanie głównych przyczyn przemocy w rodzinie i podejmowanie działań mających na celu niwelowanie ich występowania i wpływu na relacje rodzinne.</p> <p>4. Zintegrowany system pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz sprawcom przemocy.</p> <p>5. Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie.</p>	<p>1. Liczba działań zrealizowanych w celu upowszechniania wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>2. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i spotkań grup roboczych.</p> <p>3. Liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciwdz. przemocy w rodzinie.</p> <p>4. Liczba materiałów promocyjnych (ulotek, plakatów, broszur) rozpowszechnionych wśród mieszkańców.</p> <p>5. Liczba programów zrealizowanych na terenie gminy.</p>	<p>Szt.4</p> <p>Szt. 40</p> <p>15 os.</p> <p>400 szt.</p> <p>Szt.1</p>	<p>Gmina Annopol, OPS w Annopolu, ZI, szkoły</p>	<p>Środki budżetu gminy, środki zewnętrzne</p>

3.Rozwój systemu wsparcia rodziny.	3.1 Wzmacnianie rodziny w pełnionych przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez kształtowanie kompetencji rodzicielskich i pozytywnych relacji dziecko – rodzice.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie rodziny jako wartości w kształtowaniu osobowości każdego człowieka. 2. Tworzenie i rozwój rozwiązań służących wsparciu rodziców w pełnieniu przez nich funkcji opiekuńczo - wychowawczych. 3. Włączanie rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych. 4. Rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez właściwe zagospodarowanie ich czasu wolnego. 5. Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej oraz z innych programów dostępnych dla rodzin z dziećmi. 6. Rozwój systemu wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz socjalnego ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo. 7. Wsparcie rodzin pracą asystenta rodziny oraz tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających. 	<p>1.Liczba rodzin, które otrzymały wsparcie materialne w ramach systemu pomocy społecznej i innych programów.</p> <p>2.Liczba działań zrealizowanych dla dzieci i młodzieży w zakresie zagospodarowania czasu wolnego.</p> <p>3.Liczba rodzin, którym przyznano asystenta rodziny.</p> <p>4. Liczba działań w celu tworzenia warunków dla działania rodzin wspierających,</p>	<p>450 rodzin</p> <p>5 szt.</p> <p>Szt.15</p> <p>Szt.1</p>	Gmina Annapol, OPS, szkoły, JST	Środki z budżetu gminy, środki zlecone
	3.2.Zapewnienie dzieciom i	1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich (dożywianie	1.Liczba działań skierowanych do dzieci i młodzieży z rodzin	Szt.6	Gmina, OPS, GKRPA, szkoły	Środki z budżetu gminy, środki

	<p>młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.</p>	<p>w szkole, system stypendialny, wyprawka szkolna, świadczenia wychowawcze i dobry start, wypoczynek letni i zimowy, organizacja czasu wolnego).</p> <p>2. Rozwój działań profilaktycznych skierowanych do dzieci pochodzących z rodzin ubogich, z uzależnieniami a także nieradzących sobie z problemami życia codziennego.</p> <p>3. Upowszechnianie dostępności pomocy psychologicznej, pedagogicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p>4. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych oraz nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.</p> <p>5. Upowszechnianie idei wolontariatu i podejmowanie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży szkolnej.</p>	<p>niezaradnych życiowo.</p> <p>2. Liczba dzieci i młodzieży z rodzin żyjących w ubóstwie, które otrzymały pomoc w celu zabezpieczenia niezbędnych potrzeb bytowych.</p> <p>3. Liczba działań zrealizowanych w celu upowszechniania dostępności pomocy specjalistycznej oraz idei wolontariatu.</p> <p>4. Ilość działań osłonowych, aktywizacyjnych w tym również dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.</p>	<p>200 os.</p> <p>Szt.4</p> <p>Szt. 1</p>		<p>jst, środki zewnętrzne</p>
	<p>3.3. Współpraca z instytucjami i organizacjami</p>	<p>1. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i</p>	<p>1. Liczba działań zrealizowanych w celu integracji społeczności</p>	<p>Szt.4</p>	<p>Gmina, OPS, ngo, Jst</p>	<p>Środki własne, środki</p>

	zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.	rodzinie.	lokalnych.			zewnętrzne
		2.Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.	2. Liczba organizacji, z którymi OPS nawiązał współpracę w celu realizacji pomocy dziecku i rodzinie.	Szt.2		
		3.Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną, wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	3.Liczba działań podjętych w celu upowszechniania informacji o podejmowanych działaniach oraz podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.	Szt.5		
		4.Upowszechnianie informacji o podejmowanych działaniach oraz podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.	4. Ilość zorganizowanych wyjazdów dla dzieci (kolonie, wycieczki)	Szt.2		

Obszar Niepełnosprawności

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1.Skuteczne wspieranie Osób z Niepełnosprawnością na terenie Gminy	1.1 Stworzenie odpowiednich warunków do życia, ochrona socjalna i	Świadczenie usług wspierających życie codzienne osób z niepełnosprawnością	Ilość wspartych osób niepełnosprawnych	50 os.	ŚDŚ , JST, OPS, PCPR, PFRON, NGO,	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE, Program

	integracja ON					Rządowy Dostępność Plus
		Organizowanie spotkań integracyjnych w tym ON na terenie Gminy	Ilość spotkań	Szt.3	JST, NGO, OPS, CK	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE
1.2 Dostępność przestrzeni publicznych i informacji dla ON	1.Wykonanie analizy dostępności obiektów przestrzeni publicznych, budynków i informacji pod kątem dostępności dla Osób niepełnosprawnych	Wykonany analizy budynków i przestrzeni na terenie gminy	Szt. 1	JST, ngo	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus	
	2.Dostosowanie administrowanych przez instytucję lub jednostki organizacyjne stron internetowych ze standardem WCAG 2.0**	Ilość dostosowanych stron	Szt.3	JST i jednostki organizacyjne	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus	
	3.Publikowanie przez JST informacji dostępnych w wersjach dla osób niepełnosprawnych (np. BIP, ulotki informacyjne, ogłoszenia, strony WWW)	Ilość rozpowszechnionych informacji	Szt. 5	JST i jednostki organizacyjne	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus	
	4.Szkolenie pracowników JST i jednostek organizacyjnych gminy w tematyce niepełnosprawności	Ilość przeszkolonych pracowników	4 os.	JST i jednostki organizacyjne	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus	
1.3.Podnoszenie świadomości społecznej i	1. Propagowanie pozytywnego postrzegania i zwiększanie świadomości społecznej	Ilość kampanii przeprowadzonych w szkołach	4 szt.	JST, NGO, OPS, szkoły	JST, programy i środki zewnętrzne	

	zwalczanie stereotypów	dotyczącej osób niepełnosprawnych				krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus
		2. Zapewnienie możliwości uczestnictwa w imprezach kulturalnych i sportowych osobom z niepełnosprawnością	Ilość imprez zorganizowanych z uczestnictwem os. niepełnosprawnych	Szt.6	JST, NGO, Szkoły	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus
	1.4 Annopol bez barier	1. Tworzenie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością,	Ilość utworzonych miejsc parkingowych dla Osób z Niepełnosprawnością w Annopolu	Szt.4	UM , Rada JST i jednostki organizacyjne	Własne samorządu , PFRON , Program Rządowy Dostępność Plus
		2. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych na terenie Gminy dla Osób z Niepełnosprawnością	Ilość przystosowanych obiektów w przestrzeni publicznej pod kątem dostępności dla Osób niepełnosprawnych	Szt.2	JST i jednostki organizacyjne	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE Program Rządowy Dostępność Plus
		3. Likwidacja barier architektonicznych (windy, podjazdy) w urzędach, szkołach, instytucjach JST	Ilość obiektów, w których zlikwidowano bariery	Szt.2	JST i jednostki organizacyjne	JST, programy i środki zewnętrzne krajowe i UE

Obszar Ekonomia Społeczna

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działania	Wskaźniki oceny efektywności	Wskaźnik	Realizatorzy	Źródła finansowania
1.Rozwój Ekonomii Społecznej na terenie Gminy Annopol	1.1 Podniesienie świadomości i wiedzy na temat Ekonomii Społecznej	Uczestnictwo w wizytach studyjnych przedstawicieli JST, NGO i mieszkańców	Ilość osób rocznie	10 rocznie	JST, OWES, ROPS , NGO	Własne samorządu, OWES, ROPS, fundusze UE
		Uczestnictwo w szkoleniach na temat ES	Ilość osób rocznie	10 osób	JST, OWES, ROPS , NGO	Własne samorządu, OWES, ROPS, fundusze UE
		Podniesienie świadomości uczniów na temat ES i przedsiębiorczości – zapoznanie z funkcjonującymi PES w ramach doradztwa zawodowego	Ilość uczniów, którzy zostali zapoznani z funkcjonowaniem Spółdzielni Socjalnej	50 os.	JST, Spółdzielnia Socjalna, szkoła	Własne instytucji
	1.2 Powstawanie nowych podmiotów ES i wykorzystanie miejscowych zasobów	Tworzenie nowych miejsc pracy w Spółdzielniach Socjalnych w różnych sektorach	Ilość utworzonych nowych miejsc pracy	10 miejsc	JST, OWES, PUP, NGO	Własne samorządu, OWES, PUP, fundusze UE
		Użyczenie i udostępnianie zasobów, obiektów JST powstającym spółdzielniom socjalnym	Ilość przekazanych obiektów	Szt.1	JST, NGO	
		Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój i dofinansowanie Spółdzielni Socjalnych	Ilość pozyskanych środków	100 tys. zł	Spółdzielnia socjalna, JST, NGO, OWES, PUP	Własne samorządu, OWES, ROPS, fundusze UE

V. Proces Partycypacji

Proces uspołeczniania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Annopol na lata 2018 – 2024 odbywał się w oparciu o konsultacje z mieszkańcami Gminy Annopol. W celu opracowania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Annopol Burmistrz Annopola powołał Zarządzeniem Nr 4/2017 z dnia 10 lipca 2017r. zespół w składzie:

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja
1.	Roman Wiśniewski	Przewodniczący Zespołu
2.	Ewa Opoka	Kierownik OPS Annopola
3.	Joanna Markiewicz	Dyrektor Centrum Kultury w Annopolu
4.	Agnieszka Matwiej	Dyrektor Miejsko - Gminnej Biblioteki Publicznej w Annopolu
5.	Krystyna Zielińska	Dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy w Annopolu
6.	Aneta Grzesik	Kierownik Referatu ds. obsługi oświaty Urzędu Miejskiego w Annopolu
7.	Małgorzata Jabłońska	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
8.	Magdalena Młynarczyk	inspektor ds. edukacji, kultury i sportu w Urzędzie Miejskim w Annopolu
9.	Mieczysław Grzebyk	pracownik administracyjno-biurowy OPS w Annopolu

Zespół w/w składzie oraz zaproszeni na posiedzenie przedstawiciele różnych grup społecznych z terenu gminy Annopol uczestniczyli w kilku spotkaniach.

Podczas pierwszego spotkania w dniu 20 marca 2018 r. dokonano analizy zebranych danych przez OPS w Annopolu, analizy wyników ankiet, które przeprowadzono przez pracowników OPS w Annopolu wśród mieszkańców gminy w okresie od sierpnia 2017r. – do marca 2018.

Podczas drugiego spotkania, które odbyło się 17.04.2018r. r. Zespół oraz przedstawiciele poszczególnych instytucji zostali podzieleni na grupy, w których wspólnie wypracowywali analizę SWOT poszczególnych obszarów. Wskazane przez grupy słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia poszczególnych obszarów zostały zaprezentowane przez każdą grupę. Podczas omawiania analizy SWOT Zespół wspólnie dokonywał oceny istniejących problemów, wyciągano wnioski i analizowano zaproponowane możliwości działań.

Kolejne spotkanie warsztatowe odbyło się w dniu 9 maja 2018r. podczas, którego grupy pracowały nad celami strategicznymi, zadaniami oraz wskaźnikami realizacji.

Następnym krokiem były konsultacje społeczne opracowanego dokumentu, które odbyły się w miesiącu sierpniu 2018r. Projekt Strategii został opublikowany na stronie internetowej Gminy Annopol, stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Annopolu oraz przedstawiony członkom Zespołu do zapoznania.

VI. Zarządzanie realizacją strategii

Strategia jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działań na terenie gminy Annopol w zakresie poprawy sytuacji mieszkańców. Realizacja strategii będzie uzależniona od wielu czynników, m.in. od:

- sytuacji finansowej samorządu lokalnego;
- stopnia zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych, przedsiębiorstw i organizacji społecznych;
- aktywności mieszkańców gminy.

Strategia zakłada realizację celów do 2024 roku, nie oznacza to jednak, że jest ona dokumentem zamkniętym. Poszczególne działania zaplanowane w ramach strategii będą monitorowane przez realizatorów strategii. Zadaniem realizatorów będzie obserwowanie sposobu realizacji strategii i korygowanie jej zapisów, dostosowując je do zmieniających się warunków i wymogów. Ocenę realizacji i postępu Strategii będzie dokonywał Burmistrz Annopola na podstawie rocznych sprawozdań przedstawianych przez OPS. W razie potrzeby będzie dokonywana aktualizacji zapisów Strategii w oparciu o ocenę jej realizacji. Zaktualizowana Strategia będzie przyjmowana podczas sesji Rady Miejskiej. Monitoring Strategii będzie przeprowadzany w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą przede wszystkim dane UM i OPS w Annopolu a także z GUS. Źródłem informacji i danych będzie również PUP w Kraśniku oraz inne instytucje i organizacje działające na terenie gminy Annopol i w miarę potrzeb z powiatu kraśnickiego. W celu przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii można wykorzystać również badania ankietowe. Podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację Strategii będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Annopolu. Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania dokumentu powierzony zostanie Burmistrzowi Annopola. Strategia jest dokumentem otwartym, którego uzupełnienie i poszerzenie o nowe zadania i cele jest możliwe w każdym czasie.

VII. WDRÓŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordinatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Annopol na lata 2018-2024 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Annopolu. Monitoring zapisów strategicznych będzie prowadzony przez Zespół, w którego skład wchodzi m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone w dokumencie strategii działania przynoszą zakładane zmiany.

Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych będzie przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane sformułowane w dokumencie wskaźniki monitoringowe. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

VIII. PROGNOZA ZMIAN

Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,

- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Annopol na lata 2018-2024 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie Annopol. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

Załącznik do Strategii

Badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Annopol

W 2017 roku w miesiącach lipiec – wrzesień przeprowadzono ankietę internetową oraz w wersji papierowej, która miała na celu diagnozę problemów społecznych w Gminie Annopol. Wyniki ankiety zostały wykorzystane do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Annopol na lata 2017 - 2024) Kwestionariusz ankiety wypełniło 260 osób. W wyniku błędnie/ niekompletnie wypełnionego kwestionariusza 80 ankiet uznano za nieważne. W związku z tym wielkość badanej populacji stanowi 180 ankietowanych.

Metryczka:

Płeć:

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Kobieta	75,56 %	136
Mężczyzna	24,44 %	44
suma	100,00 %	180

Wiek:

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
do 18 lat	5,56 %	10
18 – 30 lat	17,78 %	32
31 – 50 lat	52,78 %	95
51 – 60 lat	17,22 %	31
61 – 65 lat	5,00 %	9
powyżej 66 lat	1,67 %	3
suma	100,00 %	180

Wykształcenie:

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
podstawowe	7,78 %	14
zasadnicze zawodowe	8,33 %	15
średnie	21,11 %	38
policealne	8,33 %	15
wyższe	54,44 %	98
suma	100,00 %	180

Status zawodowy:

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Bezrobotny	9,44 %	17
Pracujący	70,56 %	127
Rolnik	5,00 %	9
Przedsiębiorca	2,22 %	4
Uczeń/student	7,22 %	13
Emeryt/rencista	5,56 %	10
suma	100,00 %	180

1. Proszę określić, czy jest Pan/Pani zadowolona z warunków życia w Gminie:

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi %	
	Jestem zadowolona/y	Nie jestem zadowolona/y
Poziom bezpieczeństwa mieszkańców	163 (90,56 %)	17 (9,44 %)
Poziom opieki zdrowotnej	89 (49,44 %)	91 (50,56 %)

Poziom opieki społecznej	128 (71,11 %)	52 (28,89 %)
Warunki mieszkaniowe	137 (76,11%)	43 (23,89%)
Stan dróg	65 (36,11 %)	115 (63,89 %)
Edukacja przedszkolna	168 (93,33 %)	12 (6,67 %)
Szkolnictwo podstawowe	161 (89,44 %)	19 (10,56 %)
Szkolnictwo gimnazjalne	123 (68,33 %)	57 (31,67 %)
Dostępność do kultury, rozrywki	83 (46,11 %)	97 (53,89 %)
Miejsca rekreacji (place zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe)	85 (47,22 %)	95 (52,78 %)
Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	141 (78.33 %)	39 (21,67 %)
Dostęp do Internetu	148 (82,22 %)	32 (17,78 %)
Oferta czasu wolnego dla dzieci (świetlice, kluby)	61 (33,89 %)	119 (66,11%)
Oferta czasu wolnego dla Seniorów	126 (70,00 %)	54 (30,00 %)
Udział mieszkańców w życiu publicznym gminy	97 (53,89 %)	83 (46,11 %)
Dostępność do handlu i usług	151 (83,89 %)	29 (16,11 %)
Wydarzenia integrujące mieszkańców (np. festyny, koła zainteresowań, kluby)	108 (60,00 %)	72 (40,00 %)
Inne – proszę wymienić jakie.....	-	-
	Brak odpowiedzi 179 osób (99,44 %)	zagospodarowanie przestrzeni (same parkingi, brak parków) 1 osoba (0,56%)

2. Proszę zaznaczyć, jakie według Pana/Pani są główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców Gminy? – proszę zaznaczyć 3 odpowiedzi:

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Bezrobocie	21,85 %	118
Alkoholizm	23,33 %	126
Ubóstwo	5,93 %	32
Narkomania	1,67 %	9
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	5,74 %	31
Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego	3,89 %	21
Niezaradność życiowa	12,41 %	67
Przemoc w rodzinie	4,26 %	23
Długotrwała lub ciężka choroba	4,07 %	22
Wielodzietność	0,93 %	5
Niepełnosprawność	2,04 %	11
Samotne wychowywania dzieci	1,48 %	8
Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami	4,63 %	25
Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych	3,70 %	20
Bezdomność	0,74 %	4
Problemy osób starszych	3,33 %	18
suma	100,00 %	540

3. Czy według Pana/Pani na terenie Gminy jest dużo rodzin żyjących w ubóstwie?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Znam wiele takich rodzin	17,22 %	31
Słyszałam/łem jedynie o takich rodzinach	30,56 %	55
Znam nieliczną ilość takich rodzin	33,89 %	61
Nie słyszałam/łem o takich rodzinach	18,33 %	33
suma	100,00 %	180

4. Jakie według Pana/Pani są przyczyny popadania w ubóstwo? (Proszę zaznaczyć 3 odpowiedzi)

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Bezrobocie	24,81 %	134
Uzależnienia	26,11 %	141
Niepełnosprawność	3,89 %	21
Niedostosowanie społeczne	12,04 %	65
Dziedziczenie ubóstwa	12,41 %	67
Wielodzietność	2,96 %	16
Choroby	9,26 %	50
Rozpad rodziny	6,48 %	35
Inne -	2,04 %	11
	100 %	
		Roszczeniowość
		Lenistwo 2X
		Niezaradność 2X
		Samotność
		Przyzwyczajenie do zasiłków
		Podeszły wiek
		Brak chęci do pracy
		Niegospodarność
		Niska płaca

5. Jaka jest według Pana/Pani skala problemu uzależnień na terenie Gminy?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Wysoka	27,78 %	50
Średnia	38,89 %	70
Niska	7,78 %	14
Trudno powiedzieć	25,56 %	46
suma	100 %	180

6. Jakie według Pana/Pani są przyczyny występowania uzależnień? (Proszę zaznaczyć 3 odpowiedzi)

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Bezrobocie	25,37 %	137
Choroby	5,93 %	32
Niepełnosprawność	0,56 %	3
Stres	17,59 %	95
Samotność	13,70 %	74
Niedostosowanie społeczne	15,93 %	86
Ubóstwo	9,44 %	51
Rozpad rodzin	10,93 %	59
Inne -	0,56 %	3
	100 %	
		Wyniesienie wzorów z domu
		Brak pomysłu na życie
		Brak chęci do pracy

7. Czy na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy domowej?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Znam takie przypadki	26,67 %	48
Słyszałam/łem o takich przypadkach	32,78 %	59
Nie znam takich przypadków	27,78 %	50
Nie słyszałam/łem o takich przypadkach	12,78 %	23
suma	100 %	180

8. Jakie według Pana/i są przyczyny występowania przemocy domowej?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Bezrobocie	9,23 %	47
Uzależnienia	23,38 %	119
Stres	11,20 %	57
Ubóstwo	6,48 %	33
Przemoc jako wzorzec przekazywany z pokolenia na pokolenie	13,36 %	68
Zaburzenia osobowości (psychiczne)	13,16 %	67
Nieumiejętność radzenia sobie z problemami	15,13 %	77
Niedostosowanie społeczne	4,72 %	24
Izolacja społeczna rodziny	3,34 %	17
Inne -	0,00 %	0
suma	100 %	509

9. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie Gminy? - Proszę zaznaczyć 3 odpowiedzi

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Bariery architektoniczne	22,96 %	124
Utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	8,70 %	47
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych	12,78 %	69
Problemy psychologiczne	8,52 %	46
Izolacja	12,78 %	69
Brak akceptacji w środowisku lokalnym	9,26 %	50
Utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu	10,74 %	58
Brak miejsc pracy dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością	14,07 %	76
Inne -	0,19 %	1
100 %	nie jestem osobą niepełnosprawną, nie mogę odpowiedzieć na ten obiektywnie	

10. Z jakimi problemami społecznymi według Pana/Pani borykają się osoby starsze na terenie Gminy? -Proszę zaznaczyć 3 odpowiedzi

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Choroby	28,52 %	154
Niepełnosprawność	10,74 %	58
Samotność	20,93 %	113
Ubóstwo	9,26 %	50
Izolacja społeczna (odrzućenie)	11,30 %	61
Niezdolność do samoobsługi	10,19 %	55
Niedostosowanie społeczne	3,52 %	19
Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (kluby seniora, dom dziennego pobytu i inne)	5,56 %	30
Inne -	0,00 %	0
suma	100 %	540

11. Jakie według Pana/Pani można dostrzec na terenie Gminy negatywne zjawiska wśród dzieci i młodzieży - Proszę zaznaczyć 3 odpowiedzi

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego	19,26 %	104
Brak pozytywnych wzorców i autorytetów	10,56 %	57
Zaniedbania wychowawcze	12,04 %	65
Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena osobista)	1,85 %	10
Demoralizacja	4,63 %	25
Alkohol i papierosy	21,85 %	118
Narkotyki	7,78 %	42
Przemoc ze strony rodziców	5,19 %	28
Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego	12,96 %	70
Chulięństwo i przestępczość	3,89 %	21
suma	100 %	540

12. Jakie problemy w obszarze opieki zdrowotnej są według Pana/Pani najważniejsze na terenie Gminy? - Proszę zaznaczyć 2 odpowiedzi

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Długi okres oczekiwania na usługi medyczne	36,39 %	131
Mała liczba lekarzy specjalistów	37,22 %	134
Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych	19,44 %	70
Długi okres oczekiwania na pielęgniarską opiekę długoterminową domową	5,00 %	18
Inne -	1,94 %	7
	100 %	Nie poświęcanie wystarczającej uwagi pacjentowi
		Brak konkurencji
		Brak profesjonalizmu
		Niechęć lekarzy do wydawania skierowań do specjalistów i na badania
		Niechętnie wypisywanie skierowań do specjalistów, na badania
		Niski poziom lekarzy
		Długi czas oczekiwania na karetkę pogotowia

13. Jakie problemy w obszarze edukacji są najważniejsze na terenie Gminy?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Zbyt mała liczba placówek wychowania przedszkolnego	11,60 %	29
Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne	32,00 %	80
Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki	26,40 %	66
Mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	27,20 %	68
Inne -	2,80 %	7
	100 %	Zbyt dużo placówek, w których uczy się niewiele dzieci
		Nieodpowiednie podejście nauczycieli do

uczni
Słabe wyposażenie polskich szkół
Słaba kadra pedagogiczna
Niski poziom nauczania w szkołach wiejskich
Duża liczba placówek szkolnych
Brak zajęć sportowych (np. piłka nożna, karate)

14. Jakie problemy społeczne według Pana/Pani występują w obszarze sportu i kultury na terenie Gminy? - Proszę zaznaczyć 2 odpowiedzi

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Zbyt mało imprez i wydarzeń	30,83 %	111
Niewykorzystany potencjał historii i kultury regionu	20,00 %	72
Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży	29,17 %	105
Brak świetlic wiejskich	18,89 %	68
Inne -	1,11 %	4
	100 %	Brak organizacji wolnego czasu
		Poziom zaangażowania nauczycieli
		Niewykorzystany potencjał geograficzny i regionalny
		Brak siłowni

15. Czy bezrobocie w Gminie jest dużym problemem?

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
TAK	76,11 %	137
NIE	23,89 %	43
suma	100 %	180

16. Wskaż, które według Ciebie działania przyczyniają się do rozwiązania problemów społecznych na terenie Gminy Annopol? (od 1 - (mało ważne) do 10 - (bardzo ważne)):

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi (%)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym w formie usług opiekuńczych	6 (3,33%)	5 (2,78%)	10 (5,56%)	7 (3,89%)	25 (13,89%)	10 (5,56%)	8 (4,44%)	29 (16,11%)	10 (5,56%)	70 (38,89%)
2. Usługowa pomoc sąsiedzka	20 (11,11%)	17 (9,44%)	9 (5,00%)	12 (6,67%)	39 (21,67%)	12 (6,67%)	8 (4,44%)	20 (11,11%)	8 (4,44%)	35 (19,44%)
3.Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	11 (6,11%)	8 (4,44%)	12 (6,67%)	6 (3,33%)	31 (17,22%)	13 (7,22%)	18 (10,00%)	20 (11,11%)	5 (2,78%)	56 (31,11%)
4.Pomoc psychologa, terapeuty dla ofiar przemocy	4 (2,22%)	3 (1,67%)	7 (3,89%)	10 (5,56%)	19 (10,56%)	11 (6,11%)	14 (7,78%)	23 (12,78%)	12 (6,67%)	77 (42,78%)
5.Stworzenie i wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne	7 (3,89%)	2 (1,11%)	6 (3,33%)	5 (2,78%)	30 (16,67%)	9 (5,00%)	16 (8,89%)	33 (18,33%)	8 (4,44%)	64 (35,56%)
6.Utworzenie lokali socjalnych	13 (7,77%)	8 (4,44%)	14 (7,78%)	6 (3,33%)	30 (16,67%)	17 (9,44%)	13 (7,22%)	16 (8,89%)	11 (6,11%)	52 (28,89%)
7.Mieszkania chronione	15 (8,33%)	14 (7,78%)	11 (6,11%)	12 (6,67%)	25 (13,89%)	16 (8,89%)	10 (5,56%)	20 (11,11%)	15 (8,33%)	42 (23,33%)
8.Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych	5 (2,78%)	5 (2,78%)	5 (2,78%)	7 (3,89%)	30 (16,67%)	20 (11,11%)	13 (7,22%)	23 (12,78%)	12 (6,67%)	60 (33,33%)
9.Profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży	2 (1,11%)	2 (1,11%)	8 (4,44%)	7 (3,89%)	13 (7,22%)	9 (5,00%)	14 (7,78%)	20 (11,11%)	8 (4,44%)	97 (53,89%)
10.Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od nauki	6 (3,33%)	3 (1,67%)	2 (1,11%)	8 (4,44%)	18 (10,00%)	7 (3,89%)	15 (8,33%)	24 (13,33%)	11 (6,11%)	86 (47,78%)
11.Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	3 (1,67%)	1 (0,56%)	8 (4,44%)	6 (3,33%)	13 (7,22%)	16 (8,89%)	11 (6,11%)	19 (10,56%)	10 (5,56%)	93 (51,67%)
12.Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	7 (3,89%)	5 (2,78%)	5 (2,78%)	4 (2,22%)	28 (15,56%)	14 (7,78%)	22 (12,22%)	23 (12,78%)	11 (6,11%)	61 (33,89%)
13.Zwiększenie pomocy socjalnej dla	10	10	7	13	30	23	10	24	15	38

najuboższych	(5,56%)	(5,56%)	(3,89%)	(7,22%)	(16,67%)	(12,78%)	(5,56%)	(13,33%)	(8,33%)	(21,11%)
14.Zwiększenie pomocy materialnej dla uczniów z terenu gminy	6 (3,33%)	6 (3,33%)	11 (6,11%)	9 (5,00%)	22 (12,22%)	16 (8,89%)	20 (11,11%)	34 (18,89%)	8 (4,44%)	48 (26,67%)
15.Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	2 (1,11%)	4 (2,22%)	0 (0,00%)	4 (2,22%)	10 (5,56%)	7 (3,89%)	8 (4,44%)	28 (15,56%)	14 (7,78%)	103 (57,22%)
16.Zwiększenie ilości bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców	1 (0,56%)	6 (3,33%)	2 (1,11%)	7 (3,89%)	15 (8,33%)	13 (7,22%)	18 (10,00%)	25 (13,89%)	12 (6,67%)	81 (45,00%)
17.Szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji zawodowych dla osób bezrobotnych	0 (0,00%)	3 (1,67%)	5 (2,78%)	10 (5,56%)	13 (7,22%)	13 (7,22%)	21 (11,67%)	29 (16,11%)	12 (6,67%)	74 (41,11%)
18.Organizacja prac społecznie użytecznych i robót publicznych	8 (4,44%)	4 (2,22%)	2 (1,11%)	10 (5,56%)	18 (10,00%)	9 (5,00%)	23 (12,78%)	24 (13,33%)	17 (9,44%)	65 (36,11%)
19.Inicjowanie działań do powstawania wolontariatu	11 (6,11%)	7 (3,89%)	9 (5,00%)	10 (5,56%)	32 (17,78%)	17 (9,44%)	26 (14,44%)	20 (11,11%)	10 (5,56%)	38 (21,11%)
20.Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację środowisk lokalnych	10 (5,56%)	4 (2,22%)	9 (5,00%)	17 (9,44%)	25 (13,89%)	16 (8,89%)	15 (8,33%)	27 (15,00%)	15 (8,33%)	42 (23,33%)
21.Powstanie Domu Dziennego Pobytu dla Seniora	6 (3,33%)	7 (3,89%)	8 (4,44%)	7 (3,89%)	21 (11,67%)	11 (6,11%)	21 (11,67%)	25 (13,8%)	14 (7,78%)	60 (33,33%)
22.Wspieranie działań artystycznych, kulturalnych i promocja Gminy	6 33,33	1 0,56	8 4,44	9 5,00	27 15,00	13 7,22	20 11,11	24 13,33	12 6,67	60 33,33
23.Wykorzystanie budynków Gminy na nowe inwestycje społeczne	4 (2,22%)	5 (2,78%)	7 (3,89%)	7 (3,89%)	16 (8,89%)	15 (8,33%)	14 (7,78%)	23 (12,78%)	20 (11,11%)	69 (38,33%)
24.Pozyskiwanie funduszy unijnych na działania w obszarze pomocy społecznej	5 (2,78%)	4 (2,22%)	3 (1,67%)	5 (2,78%)	12 (6,67%)	6 (3,33%)	11 (6,11%)	13 (7,22%)	17 (9,44%)	104 (57,78%)

17. Jeżeli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Brak odpowiedzi, nie mam innych zadań, wszystko zostało wymienione.	86,11 %	155
Więcej ścieżek rowerowych na terenie samego Annopola i pobliskich miejscowości, na których byłaby możliwość wyjazdów rodzinnych nawet z małymi dziećmi. Może basen...	0,56%	1
Większa kontrola wydatkowania pieniędzy przekazywanych z OPS, większe wsparcie dla osób młodych poszukujących pracy chcących założyć rodziny.	0,56%	1
Kontrola wydawanych pieniędzy z tytułu 500+, częstsze wizyty pracowników OPS u swoich podopiecznych.	0,56%	1
Zainwestować w basen.	0,56%	1
Organizowanie dla dzieci czasu wolnego w czasie wakacji, rodzice pracujący mają z tym duży problem.	0,56%	1
Organizowanie szkoleń na terenie gminy.	0,56%	1
Większa promocja atutów gminy.	0,56%	1
Praktycznie wszystko zostało wymienione. Można by było otworzyć jakąś galerię, zainwestować w galerię i dom seniora oraz przede wszystkim poprawić stan dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich.	0,56%	1
Zadbanie o zwiększenie możliwości rozwoju poprzez dostęp do szkoleń, kursów na terenie gminy.	0,56%	1
Wystarczy jak działania w/w będą realizowane.	0,56%	1
Na pewno chciałabym aby rodziny, które zmagają się z chorobą członka rodziny, niepełnosprawnością zostały objęte pomocą ze strony psychologa, terapeuty, pielęgniarki z opieki długoterminowej, które zajęły by się osobą chorą nawet na godzinę dziennie. Bardzo często owe rodziny są pozostawione bez wsparcia z zewnątrz. Na pozór wszystko wskazuje, że jest w porządku jednak po bliższym poznaniu rodziny można dostrzec problemy z jakimi oni się zmagają. Rodziny podporządkowują się w całości osobie chore, rezygnując tym samym z podjęcia pracy, rezygnując ze swojego czasu wolnego czy uczestniczenia w różnych imprezach kulturalnych itp. Z czasem taka sytuacja doprowadzi do takiego stanu, że rodziny w których dominuje choroba zaczną się izolować, tracą chęci do integracji ze społeczeństwem, ponieważ zapomną jak wygląda życie poza domem.	0,56%	1
Przed wszystkim zmienić podejście nauczycieli do ucznia, bo jak na razie to czują się jakby nie wiem kim byli.	0,56%	1
Zbudować basen, galerię i lodowisko.	0,56%	1
Pomoc biednym.	0,56%	1
Chcemy mieć kino, basen, nauka jazdy konno, ścieżki rowerowe, skatepark, park rozrywki, imprezy i wydarzenia, wycieczki.	0,56%	1
Zwiększenie kontroli posiłków w szkołach wiejskich organizowanych z dofinansowania do dożywiania.	1,11%	2
Utworzenie młodzieżowej rady, aby to oni mogli decydować o wydarzeniach integrujących mieszkańców (festyny, kluby itp.). Moim zdaniem to młodzież powinna organizować "Dni Annopola" i wybierać zespoły, tak jak to jest w każdej innej gminie.	0,56%	1
Nowe drogi, ścieżki rowerowe, nowe chodniki, dostęp do kina i teatru, basen.	0,56%	1
Ścieżki rowerowe, pomoc osobom starszym i schorowanym.	0,56%	1
Należy uświadomić społeczności, aby sama wzięła się do pracy, a nie liczyła tylko na wsparcie Państwa!	0,56%	1
Nie podoba mi się fakt tworzenia kolejnych parkingów kosztem placów zielonych. Brakuje miejsc do spacerów i placów zabaw dla dzieci.	0,56%	1
Ścieżki rowerowe przy trasie szybkiego ruchu; zwiększenie bezpieczeństwa dzieci na terenie szkoły i likwidacja narkomanii.	0,56%	1
Likwidacja wandalizmu-połamane znaki drogowe, rozwalane śmietniki, mała ilość patroli policji.	0,56%	1
Zmniejszenie bezrobocia, stworzenie miejsc rozrywkowych dla dzieci (np. basen).	0,56%	1